

IX. évfolyam 2. szám
2008. március 3.

Semmelweis Egyetem

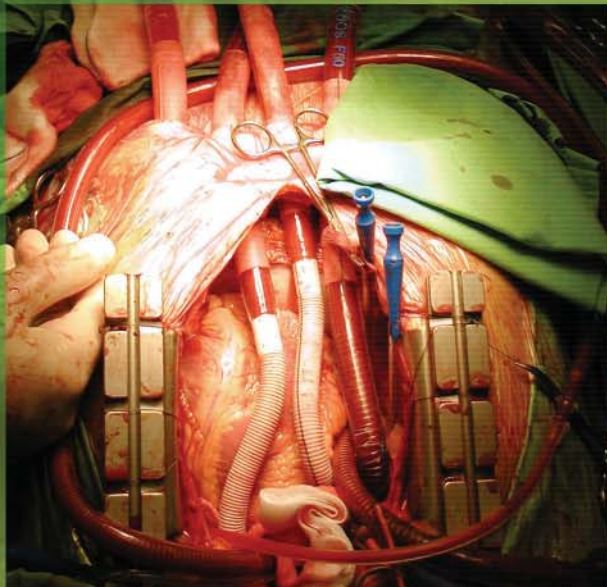
A Semmelweis Egyetem
hallgatóinak és
közalkalmazottainak lapja

→ Hamburgban is Semmelweis egyetemi diploma

→ Első műszív beültetés

Élvonalban

Lapszámunk tartalmából

Az agyműködés titka és a stroke

„A »brain and mind« az agy és a tudat, az agy működésének titka foglalkoztatott, mert ennél nagyobb csoda nincs” – vallja **Nagy Zoltán** professzor. Az ő nevéhez fűződik a hazai stroke-ellátás professzionális megszervezésének elindítása. A vezetésével alakult szakmai társaság működésével megindult a rendszeres szakirányú továbbképzés, a családorvosoknak a kockázati tényezőkre vonatkozó útmutatók születtek, és a Nemzeti Stroke Program eredményeképpen a 90-es évek végére a stroke-eredetű halálozások jelentősen csökkentek. A professzor úr érdeklődésünkre kutatásairól beszélt.

4. oldal

OTDK-díjazott útkeresőben

Egyéves amerikai kutatómunka után az Élettani Intézetben folytatta tudományos munkáját **Lukács Viktor** ötödéves medikus. A hallgató TDK-sként az ionscatornák működésének vizsgálatát kutatja. Idén az élettani, kórellettani és farmakológiai szekcióban indult az Országos Tudományos Diákköri Konferencián, és első lett, valamint megkapta a Magyar Zoltán Közalapítvány díját is.

6. oldal

A TDK oktató titkai

Balázs Andrea, a Farmakognózia Intézet tudományos munkatársa a 2007. évi Egyetemi Tudományos Diákköri Konferencián vehette át a Kiváló TDK Oktató elismerést, amellyel sikeres és kitartó munkáját díjazták. Megkérdeztük tőle: mit is jelent a hétköznapokban a diákkörös „kutatók” első számypróbalátásainak segítése?

7. oldal

Jelentés az örök hóhatárról

Portrénk **Ács Zoltánt**, a Testnevelési és Sporttudományi Kar jelenlegi PhD-, illetve egykori nappali tagozatos hallgatóját hivatott bemutatni. A kitűnő hegymászó, expedícióvezető, kutató, fitness-edző és férj mesélt nekünk eddig elért rendkívüli eredményeiről, s jövőbeli terveiről.

9. oldal

Hírek, események – röviden

10. oldal

Tudományos diákkörösök mestertanára

11. oldal

Minden közös tevékenység – a TDK-s hallgatók és témavezetők közötti kapcsolat is – csak akkor megy előre, ha kölcsönös érdekeltség alapján működik. Ezt tartja **Kempler Péter**, az I. sz. Belgyógyászati Klinika egyetemi tanára, akit tavaly év végén az Országos Tudományos Diákköri Tanács Mestertanári Aranyéremmel tüntetett ki.

Hadfy Program Kaliforniában

12. oldal

Egész más a hozzáállás. Nem tudom, hogy az évente hitelből kifizetett 20 000 dollár, az életkor vagy a keményebb felvételi rendszer teszi-e, de mindenki sokkal lelkesebb. Hajnal négykor kel, hogy a reggeli referálón be tudjon számolni a rábizott betegek éjszakai sorsáról, és este kilencig benn marad, ha úgy kívánják a teendői. Lehet, az is számít, hogy úgy érzi, szükséges a munkája, mert vannak betegek, akikért ő felel. Engem mindenesetre ez nagyon lelkesített, ahogy az is, hogy mindig volt valaki, aki odafigyelt rám... **Nardai Sándor** (ÁOK V. évf.) élménybeszámolója.

OT és THG, avagy a nagyhatalmak doppingháborúja

13. oldal

A szerző, **Tar Csaba** a '60-as; '80-as évek doppingbotrányainak főbb jellemzőit foglalja össze írásában.

In memoriam Juhász Miklós

14. oldal

Nagy kalandok

15. oldal

A közelmúltban az egyetem Baráti Körében nagy érdeklődéssel kísért előadást tartott **Desits Imre Ágyuk és rizsföldek** címmel a Fülöp-szigeteken tett utazásáról.

E lapszámunk címlapját **Romvári János** készítette

Címlapon fent: **Adam von Mack** felvételén **Tulassay Tivadar**, **Jörg Weidenhammer** és **Stubnya Gusztáv** azon a sajtótájékoztatón, ahol bejelentették, hogy a Semmelweis Egyetem és az Asklepios Kliniken LBK Hamburg GmbH közös képzést indít, amelynek elvégzésével Semmelweis egyetemi orvosi diplomát kapnak a végzettek.

Címlapon lent: Az első magyarországi műszív-beültetés műtétén **Tokos Zoltán** fényképezett.

Előző lapszámunk címlap fotóinak készítőjét sajnálatosan tévesen közzöltük, helyesen: **Ágoston Róbert**.

A Semmelweis Egyetem újság megjelenésének ütemezése

Lapszám	Lapzárta	Várható megjelenés
4. lapszám	március 11.	március 28.
5. lapszám	március 25.	április 11.
6. lapszám	április 22.	május 9.
7. lapszám	május 6.	május 23.
8. lapszám	május 20.	június 9.

Semmelweis Egyetem

Az Orvosegyetem és a TF-Fórum újságok jogutódja

A Semmelweis Egyetem Általános Orvostudományi-, Egészségtudományi-, Fogorvostudományi-, Gyógyszerésztudományi-, Testnevelési és Sporttudományi Kara hallgatóinak és közalkalmazottainak lapja

Megjelenik kéthetente – ISSN 1586-6904

A szerkesztőbizottság elnöke és felelős kiadó: **Dr. Donáth Tibor** professzor (Anatómiai-, Szövet- és Fejlődéstan Intézet, 1094 Bp., Tűzoltó u. 58.) e-mail: donath@ana.sote.hu, telefon: **215-6920/3645**

Felelős szerkesztő: **Tolnai Kata** – telefon: **06-20-825-9747**, e-mail: **ujstag@bkt.sote.hu**
Szerkesztőség: 1085 Bp., Rökk Szilárd u. 13., telefon/fax: 267-61-66 (üzenetregítővel)

A szerkesztőbizottság tagjai: **dr. Voszka István** (ÁOK) T.: 4063, **Plichta Anikó** (EFK) T.: 486-5910, **dr. Donáth Tibor** (FOK) T.: 3645, **Bubenják Máté** (GYOK) T.: 3073, **Végh László** (TF) T.: 487-9215, **Kún Éva** T.: 06-30-269-6302, **Márton Emőke** (DI) T.: 5286, **dr. Szabóné Balogh Clarissa** T.: 06(20)434-9018, **Kaszap Balázs** T.: 3922, **dr. Jákó Kinga** (SMIF) T.: 5247, **Kormos Andrea** (GFI) T.: 5247

Tördelés és web: **Szeberényi Ferenc** – Nyomdai munka: **Bodon Attila**
Full text internetes változat: <http://www.ujstag.sote.hu>, felelős: **dr. Altdorfer Károly**

www.ujstag.sote.hu

Éles vonalban

Elsőnek lenni mindig nagyon nehéz. Főleg, ha egyre nagyobb súlyokat cipelve kell versenyezni. És nem is a nehézségekkel van a fő gond, hanem azzal, hogy megéri-e győztesnek lenni? Csak a respektje nő, erkölcsi elismerése emelkedik a kiválónak a szakmai ranglistán. Csak. Ha ez csak. Hiszen valójában ez a legtöbb, ami elérhető az igazán maradandó értékek közül. Még akkor is így van, ha a kiváló, tiszteletreméltó szakmai eredmény nem biztos, hogy az intézmény és annak dolgozóinak magasabb anyagi elismerésével jár. Különben is, mit a pénz? Szakadatlan devalválódnak a pénzért megvehető javak. De vajon ezzel párhuzamosan növekszik-e a nem megvásárolható, a csak képességeink és munkánk legjavával elérhető dolgok értéke? A természetjog ethoszával igazgatott világ embere számára igen. De ott somfordál ennek árnyékában a jól kiszámított, kockára szabdaltnak hétköznapi praktícizmusa a maga kérdésformába öntött hamiskás válaszaival: Megéri? Jobb lesz nekem ettől? Mire az iyekezet és gyűródés?

Tavasszal tervezi honlapján megjeleníteni a biztosítás felügyelet a kórházak minősítését, remélve, hogy ezzel segíti majd a betegeket gyógyhelyet választani. Vajon szerepelnek-e majd ezen a honlapon a rendkívüli teljesítmények és eredmények? Vagy azon múlik-e majd a felállított rangsor, hogy ki mennyi számítógépes szavazatot tud megszervezni adott idő alatt? A többi közt ennek is utána jár újságunk a közeljövőben, mint ahogy még számos körünkre égő témának, mint például a rezidensképzés vagy a hamarosan végső döntéssel elfogadandó ÁOK kurrikulum reform.

A hallgatókért, a betegekért és a tudományos ranghelyért folytatott verseny már élesben folyik. Az élbolyban megszerzett helyünket minden területen nap mint nap, újra és újra ki kell vívni. Az vígasztal, hogy a sor végén loholók is beleizzadnak.

Tolnai Kata

Hallgató fórum

Március 5-én a NET-ben 18 óra 30 perctől tájékoztató fórumot szervez a Hallgatói Önkormányzat a tandíjról és a rezidensképzés átalakításáról. Főszervező: **Papp Magor**. Mindenkit szeretettel várnak!

ALKOSS

Idén március 6-án 18 órai kezdettel tartják a Semmelweis Egyetemi Kulturális Napok nyitó rendezvényét, az Alkoss képzőművészeti pályázat díjátadó ünnepségét a NET Dísztermében. Mint azt a rendezőktől megtudtuk, a több mint harminc műből a zsűri hatot díjazott. A rendezvényre sok szeretettel várják az érdeklődőket!

Hamburgban is Semmelweis-diploma

A nemrégiben bejelentett hír – mely szerint az akkreditációs eljárás lezárulásával a Semmelweis Egyetem egy németországi képzőhellyel bővül – fontosságában majdnem felér azzal, mint amikor 1983-ban először fogadott akkor még nyugatnémet hallgatókat egyetemünk. A nemrégiben Németország egyik legnagyobb klinikai központjával, az Asklepios Kliniken LBK Hamburg GmbH-val (<http://www.asklepios.com/hamburg/>) kötött szerződés értelmében közös képzés indul a két intézmény részvételével. Az akkreditációt követően 42 német hallgató – az első két Magyarországon teljesített elméleti év után – Hamburgban tanul majd tovább.

Fotó: Adam von Mack

■ Tulassay Tivadar, Jörg Weidenhammer és Stubnya Gusztáv

A diákok az Asklepios Klinika világvizonylatban is élen járó intézményeiben szerzik meg a gyakorlati képzést, s tanulmányaik végeztével EU-konform Semmelweis-diplomát kapnak.

Csakúgy, mint a magyarországi hallgatók. Az új felsőoktatási törvény szerint ez elfogadott, úgynevezett *székhelyen kívüli képzésnek* minősül. E képzési forma rendkívüliségét csak

fokozza, hogy idehaza és Európában is elsőként a Semmelweis Egyetem indított ilyet.

Kezdetek

Mint ahogy az új képzést bemutató február 7-i sajtórendezvényen dr. **Tulassay Tivadar** rektor elmondta: négy éve kezdődtek a tárgyalások a magas tudományos és orvos-szakmai színvonalú németországi intézménnyel. A német hallgatók az elméleti képzés után amúgy is visszaigyekeznek hazájukba, hogy saját nyelvi és medicínális környezetükben szerezzék meg a gyakorlati képzettséget. Számukra ez a képzési forma megkönnyíti a visszatérést. A tervek között szerepel, hogy évente több magyar hallgató is teljesíthesse majd kórházi gyakorlatát Hamburgban. Az Unión belüli mobilitási lehetőségeket az oktatásban is érdemes kihasználni, nem beszélve az együttműködés azon előnyéről, ami nemzetközi pénzforrások megszerzésére is utat nyit. E német-magyar hosszú távú szakmai kapcsolatnak az oktatáson kívül a kutatásban és a gyógyítás területén is várhatók hozadécai. Annál is inkább, mert az Asklepios Klinika professzionális működtetése követendő példával is szolgálhat számunkra – mondta a rektor.

Dr. **Jörg Weidenhammer**, az Asklepios Klinika ügyvezetője a többi közt intézménye felépítéséről beszélt: 130 főorvost, köztük 80 professzort foglalkoztatnak a hamburgi klinikán. Hajdan városi kórház volt, amely mára már 150 különböző tudományos projekt bölcsője – 84 németországi egyetemi klinikát, 6 kaliforniai és több távol-keleti kórházat működtetnek. Éves forgalmuk 6 millió euró. Számítanak egyetemünkre mind a kutatásban, mind az oktatásban. Az oktatókat ők biztosítják, a diplomát viszont a Semmelweis Egyetem adja a végzett orvosoknak.

Weidenhammer úr lapunk kérdésére elmondta, tapasztalatból tudják, hogy kiváló elméleti felkészültséggel rendelkeznek azok a hallgatók, akik nálunk végzik az első két évet. Tudásuk biztos alapot jelent a gyakorlati felkészülés számára. Az igazságügyi orvostant kivéve minden tárgyat megfelelő képzettségű német szakember oktatja majd.

Tolnai Kata

Ajándék műalkotás

A II. számú Gyermekgyógyászati Klinika kis betegeit támogató Együtt a daganatos gyermekekért Alapítvány február 14-én újabb ajándékot kapott, ezúttal az Artoris Műterem jóvoltából. A 76x203 centiméteres SplitDecoT (a szó jelentése osztott dekoráció, és az e stílusban alkotott festmények gyűjtőneve) anyaga vászon, falemezre kasírozva készült. A képet **Orgoványi Gábor** 2006-ban alkotta egy filmforgatással kapcsolatos hír alapján. A történet szerint az ausztrál partoknál forgató filmstábnak egy mérges medúza miatt le kellett állnia a munkával. Ez a hír különböző áttételes gondolatokat indított el a művészen. Műve nemcsak egyedi dekorációként szolgál, hanem igazi értéket képvisel, a tér funkcionális elemeit is műalkotássá varázsolja. Az említett műterem művészei céljuknak tekintik a beteg gyermekek gyógyításának támogatását. Az alkotást az alapítvány az Angyal utcai mamalakásban helyezte el.

Gasztroenterológiai fórum

Gasztroenterológiai konferenciát tartottak február 7-9-ig a Hélia szállodában. A VIII. továbbképzőt az egyetem I. gasztroenterológiai kötelező szinten tartó tanfolyamával együtt rendezték meg. Az eseményen 32 kreditpontot lehetett szerezni. A kötelező szinten tartó tanfolyam elektronikus, internetes vizsgával zárult és a gasztroenterológiai szakvizsga további 5 évre történő megújítását biztosította. A konferencia elnöke dr. **Tulassay Zsolt** egyetemi tanár, akadémikus, a II. számú Belgyógyászati Klinika igazgatója volt. A korábbi továbbképzőkön hazaiak mellett nemzetközi előadók is szerepeltek, egy alkalommal pedig az EAGE (European Association of Gastroenterology and Endoscopy) nemzetközi továbbképző tanfolyama is a rendezvényvel egybekötve zajlott Budapesten. A

mostani, VIII. konferencián 43 előadót kértek fel előadás megtartására, 16-ot egyetemünkről (II. Belklinika, I. Sebészeti Klinika, Transzplantációs és Sebészeti Klinika). A program áttekintette a modern gasztroenterológia legfontosabb fejezeteit. Szóba került a májbetegségek kezelése, a legújabb adatok a vastagbélrákról, az emésztőrendszer zavarainak kezelése, endoszkópiája, a biológiai kezelés új lehetőségei, a gyulladássos bélbetegségek megítélésének változásai, a vékonybél működése és ritka betegségei, valamint a GERD újabb klinikai szempontjai. A eseményen megközelítően félezer szakember vett részt, a konferencia tudományos anyagát a Magyar Belorvosi Archivum teljes terjedelmében megjelentette és a résztvevők rendelkezésére bocsátotta.

Az agyműködés titka és a stroke

„A „brain and mind” az agy és a tudat, az agy működésének titka foglalkoztatott, mert ennél nagyobb csoda nincs” – vallja dr. Nagy Zoltán professzor. Az ő nevéhez fűződik a hazai stroke-ellátás professzionális megszervezésének elindítása. A vezetésével alakult szakmai társaság működésével megindult a rendszeres szakirányú továbbképzés, a családorvosoknak a kockázati tényezők kezelésére vonatkozó útmutatók születtek, és a Nemzeti Stroke Program eredményeképpen a 90-es évek végére a stroke-eredetű halálozások jelentősen csökkentek. A professzor úr érdeklődésünkre kutatásairól beszélt.

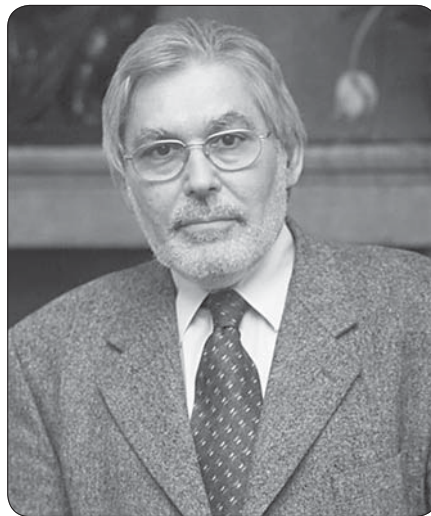
„Egyetemi hallgatóként **Jellinek Hary** professzor indított el a kutatói pályán. Nagyszerű kutatógárda jött össze az akkori II. sz. Kórbonctani Intézetben, és számomra megtiszteltetés volt, hogy velük dolgozhattam. A központi téma az erek kóros elváltozásainak kutatása volt, ami elsősorban a magas vérnyomás következtében kialakuló érelváltozások problémája, illetve vizsgáltuk az érlemezésedés korai elváltozásait az érfelelben. Engem főleg az érbelhártya, az erek belső, véráram felé határoló sejtrétege, az endothel sejtek érdekeltek. Ezek kutatása az elmúlt évtizedekben meghatározódott. Nem csak a különböző immunológiai kórállapotokban, gyulladásban, magas vérnyomásban, érlemezésedésben játszanak meghatározó szerepet, de számos folyamat finomabb szabályozása is ezen sejtekhez kötött.

Endothel sejt kutatások

Négy nagyszerű évet töltöttem az intézetben, majd átkerültem a neurológiára, ahol **Juhász Pál** professzor volt a főnököm. Ezen endothel sejtek szerepe az idegrendszerben rendkívül speciális. Az ütőerek, artériák oszlása során végül a hajszálér hálózatban végződnek. Az agyi hajszálerek az idegszövetet gazdagon behálózzák, felelősek a tápanyagok eljuttatásáért. A hajszálérhálózaton keresztül valósul meg a gáz- és tápanyagcsere, sőt bizonyos anyagok, hormonok továbbítása is a szervezetben. Tehát nagyon élénk anyagforgalom helye a hajszálérhálózat, ugyanakkor ezek a sejtek okosan védik is az agyszövetet a nem kívánt inzultusoktól. Ezért ez a hajszálérhálózat „ultrastabil belső környezetet” biztosít az agyszövetben. Ez a sejtorsot tehát gát is, ugyanakkor szabályozott forgalmat biztosító aktív rendszer. Ezzel foglalkoztam a legtöbbet életem során és most is ezt a tudományos problémát boncolgatja kutató laboratóriumunk.

Munkatársaimmal leírtam a sejtek közötti zárókapcsolatok szerkezetét, a különböző agyi erekben e szerkezetek változását. Foglalkoztam az aktív transzport kérdéseivel. Talán a probléma fontosságát megvilágítja, ha jelzem, hogy ezek a struktúrák szabályozzák a gyógyszerek bejutását az agyszövetbe.

Elsőként alkalmaztam két különböző sejt-ből kialakított kultúrát, és ez a co-culture technika adta meg az elméleti alapját a „mes-

■ Nagy Zoltán

terséges vér-agy gátnak”. Ezzel a kérdéssel napjainkban is nagyon sokat foglalkoznak, az alapvető felismeréseink ma is igazak, és sajnos most sem jutottunk sokkal tovább ezen a területen.

Idegsejt-pusztulás ellen

Egy új molekula tervezésénél, fejlesztésénél szinte az első kérdés: milyen tempóban jut át az a vér-agy gáton? Ez a sejtréteg a felelős az agyszövetek során vagy a stroke alkalmával kialakuló agyduzzanatért. Tehát ennek a problémának a kutatása számos gyakorlati kérdés hátterét is tisztázni fogja. A közelmúltban ezeknek a sejteknek az oxigénhiány következtében kialakuló géneválszáit írtuk le, valamint jellemezzük a gyógyszertranszportban szerepet játszó kötő fehérjék viselkedését, az úgynevezett ABC transzporter rendszert.

Sokat foglalkoztam az agyi vérkeringési zavarok következményeivel. Munkatársaimmal vizsgáltuk a programozott idegsejt-pusztulást, ami egy inzultust követően még napokig előfordul. Ennek gátlására különböző gyógyszeres és génterápiás módszereket dolgoztunk ki. Ehhez be kellett állítanunk különböző, stroke modelleket patkányon, egéren, szíriai ugróegéren, de ugyancsak használtunk sejt-kultúra rendszereket is. Ezeknek a vizsgálatoknak a végzése közben jöttünk rá, hogy a

programozott sejt-halál kivédésének különböző módszerei egyben fokozzák az agyszövet plaszticitását. A két folyamat kapcsolata nem csak elméleti neurobiológiai kérdés, de gyakorlati jelentősége is óriási. Úgy találtuk, hogy a hazai fejlesztésű molekula, a *deprenyl* jelentősen fokozza a stroke-ot követő agyi reparatív folyamatokat. Ezt a feltevésünket egy finn csoport betegeken igazolta. Sajnálatos, hogy a molekula ma már nem védett, ezért nem számíthat gyógyszercegek kutatási támogatására. Így nagy klinikai vizsgálatot senki sem vállalt.

Újabb érdekes adatokat gyűjtöttünk az összejt-beültetéssel, e sejtek továbbélésével kapcsolatban. Meggyőződésem, hogy ma még korai ennek a módszernek a klinikai alkalmazásáról beszélni például a stroke esetében, de ugyanakkor meg vagyok győződve e technika sikeréről a nem távoli jövőben.

Intellektuális öröm

A plaszticitási kutatáshoz kapcsolódik egy nagy felbontású EEG vizsgálati módszer beállítás. Az EEG alapú képalkotó módszer nem új, értékes információhoz viszont csak jelentős számítástechnikai háttérrel lehet eljutni. Mint a Veszprémi Pannon Egyetem Informatikai Rendszerek Tanszékének kutató professzora, kitűnő munkatársakat nyervehettem meg ehhez a kutatáshoz, és reményünk van arra, hogy olyan módszertant fejlesszünk ki, ami alkalmas lesz klinikai körülmények között az agyi reparációt fokozó molekulák monitorozására.

Mindig foglalkoztatott a klinikai kutatás. Olyan tanszéket vezettem, ahol számos új módszert vezetünk be és terjesztünk el hazai körülmények között. Ilyenek voltak például a vénásan alkalmazott vérrögoldás stroke esetén, a kamrába helyezett drainen keresztüli véralvadék oldása és leszívása, idegsebészekkel együtt az agynyomás csökkentésére alkalmas műtétek bevezetése stb. Ezekhez a módszerek alkalmazhatóságát igazolni kellett. Ezért foglalkoztam stroke adatbankokkal és az így kapott adatok elemzésével. Számos sikeres tudományos munka született ezekből a törekvésekből is.

Foglalkozom az agyi keringészavarok által okozott szellemi hanyatlás kérdésével, illetve ennek korai megjelenésével. Ehhez ugyancsak a modern adatfeldolgozás technikai lehetőségeit próbáljuk kihasználni. A kutatásokat hazai és nemzetközi támogatásokból folytatjuk.

Irányításom alatt a Semmelweis Egyetem Szentágotthai János Idegtudományi Doktori Iskolája keretében 16 PhD munka született, ami talán nagyobb öröm, mint saját tudományos eredményeim.

Abban reménykedem, hogy megszüadulva az adminisztráció terheitől, még lesz alkalmam kutatómunkám folytatására. Professzortársaim számos jó példával jártak előttem ezen a téren is. A kutatás intellektuális öröme feledtetni talán azt az elkeseredést, amit intézetem, intézetünk felszámolása okozott naponta.”

Urbán Beatrice

(Nagy Zoltán professzor az Ér- és Szívsebészeti Klinikán folytatja kutatásait. – a szerk.)

Első műszív-beültetés Magyarországon

Egy (maximális gyógyszeres kezelés ellenére romló), súlyos állapotban lévő, szív-transzplantációra váró, 58 éves férfi kapta az első műszívet Magyarországon, melyet február 15-én ültettek be az egyetem Városmajori Klinikai Tömbjében. Lapzártánkkor (a műtét utáni 4. napon) a beteg állapota stabilizálódóban van, de természetesen további sorsát még nem tudjuk. Ám az biztos, hogy ezzel a műtéttel hazánkban is megnyílt a lehetőség arra, hogy a várólistán lévő betegek nagyobb túlélési eséllyel juthassanak donorszívhez.

ember esetén 40-60 szívátültetésre lenne szükség évente.

Az első műszíves beteget határaink túl is elismert szívsebészekből, kardiológusokból és aneszteziológusokból álló team kezeli. Az utóbbi két esztendőben jelentősen nőtt a magyarországi szívátültetések száma, az éves 20 körüli esetszámmal a transzplantációkat végző hazai központ, az Ér- és Szívsebészeti Klinika a világviszonylatban is jegyzett centrumok közé került.

-ó.a.-

A köznapin nyelven műszívnek nevezett keringéstámogató eszköz ugyanis ideiglenesen elvégzi a szív feladatát. A műtét során a vért a megfelelő szívüregéből műanyag csőrendszeren a testen kívül elhelyezkedő mechanikus pumpába vezetik, amely képes mind a jobb, mind a bal szívfél munkáját akár teljes egészében is átvenni. A mesterségesen fenntartott keringés mellett a beteg mobilizálható, vagyis idővel a betegágyat elhagyva el tud látni alapvető teendőket (tisztálkodás, étkezés, sétálás, olvasás, stb.), így jobb állapotban várakozhat a hetek vagy esetleg csak hónapok múltán érkező donorszívre. A nemzetközi statisztikák szerint 10 millió

■ Merkely Béla centrumvezető és Acsády György klinikaigazgató

MRSA kimutatás rekordidő alatt

Napjaink kiemelt jelentőségű kórházi kórokozója, a világszerte „szuper kórokozónak” emlegetett multirezisztens baktérium, a methicillinre rezisztens Staphylococcus aureus (MRSA). Előfordulását tekintve Magyarország még az európai középmezőnyhöz tartozik, ám gyakorisága az elmúlt 5 évben megkétszereződött. Felderítése, a fertőzések megelőzése világszerte kiemelt feladata az infekció kontroll tevékenységét folytató munkacsoportoknak. Az ÁOK Orvosi Mikrobiológiai Intézet Klinikai Mikrobiológiai Diagnosztikai Laboratóriuma 2006 novemberétől kezdődött átforgatásánál során egyik legfontosabb feladatának tekinti az aktív – mikrobiológiai tenyésztésekre támaszkodó – infekció kontroll megvalósítását az egyetem klinikai számára. Ennek keretében valósult meg külső támogatással az MRSA kimutatása közvetlenül a vizsgálati anyagból, valósidejű PCR rendszerrel. A kimutatás ideje 75 perc.

Az MRSA kérdés minden vonatkozását áttekintő szakmai fórumot rendeztek január 16-án „Hová tartunk az MRSA szűréssel” címmel, az Orvosi Mikrobiológiai Intézet kezdeményezésére. Az Országos Epidemiológiai Központ (OEK) Fodor József termében elnökolt: dr. **Melles Márta** OEK főigazgató mellett

■ Ludwig Endre, Melles Márta és Nagy Károly, az MRSA fórum elnökei

prof. dr. **Nagy Károly** intézetigazgató és prof. dr. **Ludwig Endre**, egyetemünk Infektológiai Tanszéki Csoportjának és Infektológiai Hálózatának irányítója. A fórumon képviselte magát az Egészségügyi Minisztérium, az Országos Tisztifőorvosi Hivatal és az Országos Egészségbiztosítási Pénztár is.

Az ülést vezető Ludwig professzor nyitóelőadásában vázolta az MRSA kialakulásának előzményeit, az általa okozott infekciók jellemzőit, a kezelés elveit és lehetőségeit és az infekció kontroll célkitűzéseit a fejlettebb egészségüggyel rendelkező országok tapasztalatainak fényében. A tudományos prog-

ramban előadások hangzottak el az MRSA magyarországi előfordulásáról, a hazai és több európai országban érvényes módszertani előírásokról, a kórokozó okozta többszörös rezisztencia mértékéről, a jogszabályi háttér változtatásának szükségességéről. Dr. **Barcs István**, az Orvosi Mikrobiológiai Intézet klinikai diagnosztikai laboratóriumának vezetője a mikrobiológiai labor szerepét ismertette az infekció kontrollban, valamint összefoglalta az MRSA kimutatásának, szűrővizsgálatának lehetséges és az egyetemen jelenleg elérhető módszereit, előnyeit, korlátait. A program külföldi előadója, dr. **Stephen O'Hara** (Londoni Imperial College Healthcare) az infekció kontroll tevékenységéről számolt be. A rendezvény részeként bemutatták azt az új eljárást, amely – szelektív előtenyésztést követően, mágneses részecskével jelzett antitestek felhasználásával – 4 óra alatt szeparálja a mintából az MRSA sejtjeit, ezáltal a nagy sorozatban végezhető szűrővizsgálat érzékeny és magas specifitású módszerét biztosítja.

A fórumon elhangzottak, illetőleg a vita során kialakult vélemények összegzésével javaslat készül a szűrővizsgálatok gyakorlatának átdolgozására. Így még időben kezdenek meg – a külföldi tapasztalatokra építve – a hazai szűrés és megelőzés korszerű rendszerének kiépítését annak érdekében, hogy a nosocomialis fertőzések minél nagyobb hányadát felismerhessék az egyetem orvosai, kutatói, és a valódi adatok birtokában hozhassák meg a szükséges intézkedéseket. Ennek a tevékenységnek a megindítója az országban a Semmelweis Egyetem lehetett.

I. M.

Építész karról az orvosegyetemre

A tavaly február 14-i TDK-konferencián adták át **Maurovich Horvát Pálnak** a Semmelweis Egyetem 2006. évi Kiváló Diákköröse kitüntető címet. Az 2. éves PhD hallgató a szlovákiai Révkomáromból került Budapestre, korábban a pozsonyi műszaki egyetemre jelentkezett, építészmérnök akart lenni.

Félvét járt a műszakira, de mindig nagyon vonzotta az, hogy embereket gyógyítson. Végül elhatározta, hogy az orvosi pályát választja és 1998-ban felvételizett a budapesti Semmelweis Egyetemre. A sikeres felvételi után a Hársfa utcai kollégiumban kapott lakhelyet. Az orvosi pálya melletti döntésében meghatározó érv volt, hogy anyanyelvén folytathatta tanulmányait. A diákköri munkába véletlenül kapcsolódott be a második szemeszterben. Egyik kollégista társa megkérdezte tőle, hogy lenne-e kedve közreműködni egy immunológiai témájú kutatásban, és így került az Országos Immunológiai és Hematológiai Intézetbe, ahol **Miklós Kata** irányítása alatt a komplement rendszert vizsgálták. Többféle téma érdekelte, de kezdett kialakulni benne, hogy az immunológiánál talán még jobban izgatja a szív- és érrendszeri betegségek diagnosztikája és gyógyítása.

Közös publikációk

Első évfolyamosként sikerült Angliába kijutnia, és a Cambridge-i Egyetem szív-kórházában végezte ápolástani gyakorlatát. Ott látta az első szívűtetést, amely nagy hatással volt rá. Az Immunológiai Intézetben maradt 2001-ig

mint TDK-s, de emellett párhuzamosan elkezdte a tudományos diákkörös munkáját az Ér- és Szívsebészeti Klinikán is, ahol 2000-tól dr. **Merkely Béla** (akkor még) egyetemi docens lett a témavezetője, akiben igazi tanítómesterre lett.

– Merkely doktorral közös cikkünk jelent meg a Journal of Cardiovascular Electrophysiology című szaklapban és a Cardiologia Hungaricában a szívelektrofiziológia területén végzett kutatásunkról. A pitvarfibrilláció alatti kamrai frekvencia kontroll lehetőségét vizsgáltuk speciális implantálható elektródákkal, az AV csomó ingerlésével. Így jelentős negatív kronotrop hatást sikerült elérnünk negatív inotrop hatás nélkül. A kapott eredménynek nagy jelentősége lehet szívelégtelenségben szenvedő betegek kezelésében, akiknél a pitvarfibrilláció alatti kamrai frekvencia kontroll gyakran komoly klinikai problémát jelent. Ezzel a témával kezdtem a tudományos diákköri éveket és ezzel szerepeltem az OTDK-n is.

■ Maurovich Horvát Pál

Külföldi gyakorlatok

– **Anglia után sikerült más külföldi orvosegyetemre is eljutnia?**

– Mindig is vonzott az utazás és kíváncsi voltam, hogy máshol hogyan oktatnak, gyógyítanak. Hosszabb-rövidebb időt töltöttem el a berlini Humboldt Egyetemen, a Karolinska Intézetben és a svéd Uppsalai Egyetemen, a Zürichi Egyetemen, Svájcban és a Harvard Egyetemen Bostonban.

– **Sok újtá közül melyik volt a legmeghatározóbb a tudományos előmenetele szempontjából?**

– Egyértelműen a bostoni utam. Itt kerültem kapcsolatba a modern szív-képpalkotással, a noninvazív CT-coronarographiával és a szív MRI-vel.

– **Az egyetemi évek alatt volt más publikációja?**

– Bostonban sikerült bekapcsolódnom a Framingham-tanulmányba, amely talán a legrégebben folyó követéses vizsgálat. 1948 óta figyelik egy kisvároska lakosainak szív- és érrendszeri megbetegedéseinek alakulását. Én a harmadik generációs lakoságon multidetektoros CT-vel végzett méréseket elemeztem,

és ebből a témakörből publikáltunk cikket az International Journal of Obesity-ben. Egy másik közleményünkben a 64 szeletes CT teljesítményét vizsgáltuk.

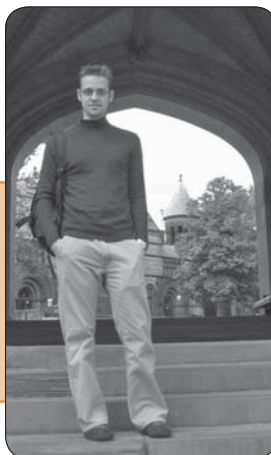
Nagy öröm volt számomra, amikor felkértek, hogy az egyetemi TDK konferencia kardiológiai szekciójában vegyek részt a zsűri munkájában. Számos kiváló előadást hallottam, és nagyon szurkoltam minden diáknak, hiszen tavaly még én is az előadók között izgultam. **I.M.**

OTDK-díjazott útkeresőben

Egyéves amerikai kutatómunka után az Élettani Intézetben folytatta tudományos munkáját **Lukács Viktor** orvos. A hallgató TDK-sként az ioncsatornák működésének vizsgálatát kutatja. Idén az élettani, kórelélettani és farmakológiai szekcióban indult az Országos Tudományos Diákköri Konferencián, és első lett, valamint megkapta a Magyar Zoltán Közalapítvány díját is.

A 2005-2006-os tanévben a csipős ízt érzékelő ioncsatorna szabályozását vizsgálta Lukács Viktor a New Jersey Egyetemen, egy ottani magyar kutató, dr. **Rohács Tibor** irányításával. Az amerikai tudományos munka eredményéből tanulmány lett, amely hamarosan az amerikai Journal of Neuroscience tudományos szaklapban jelenik meg. A kutatás tovább folytatódott Budapesten, az Élettani Intézetben, ahol a TDK-s hallgató a membránfehérjékkal foglalkozó munkacsoport tagjaként 2002 óta dolgozik. Mindkét tanára – Rohács doktor, valamint **Enyedi Péter** professzor az Élettani Intézetből – biztatta arra, hogy vegyen részt az idei OTDK-n. A fiatal ember számára nem

volt ismeretlen a diákköri konferencia rendszere, 2004-ben a Semmelweis Egyetemen már nyert első helyezést, a szegedi országos megmérettetésen azonban még nem került a díjazottak közé. Az akkor szerzett tapasztalatokat jól tudta hasznosítani a 2007-es rendezvényen. Tisztában volt azzal, hogy nem csupán a jelentkezéshez beadott kivonatnak és a bemutatott anyagnak kell tudományos szempontból kellően megalapozottnak lennie. Az értékelésnél fontos szempont volt az előadásmód, a téma bemutatására adott 10 perc szigorú betartása, az ezt követő 5 perces vitában a jó vitakészség és a témában való jártasság bizonyítása. Lukács

■ Lukács Viktor

Viktor 23 másik hallgatóval versenyzett szekciójában, és végül őt találták a legjobbnak. Az első helyezettek közül választották ki később azt a két hallgatót, aki megkapta a Magyar Zoltán Alapítvány díját, a zsűri erre az elismerésre egy másik diák mellett őt tartotta érdemesnek. Egyetemünk hallgatója hálás felkészítő tanárainak, nélkülük ugyanis nem ért volna el ilyen kiváló eredményeket.

Lukács Viktor a diploma után folytatni szeretné tanulmányait a PhD-képzésben, a kutatómunkához kiváló ajánlólevél lesz számára az idén elért eredmény. A orvos számára azonban vonzó terület a klini-

kai tevékenység is, ezért egyelőre erről sem mondott le. Sőt, ha tehetné, mindkettővel foglalkozna, de tisztában van vele, hogy a jelenlegi körülmények között Magyarországon ez csak nagy erőfeszítések árán vagy egyáltalán nem kivitelezhető – talán majd a távoli jövőben... Egyelőre azonban továbbra is sejtélettannal foglalkozna, s tudományos pályafutásának elindulásához az eddigi siker, valamint az Élettani Intézetben eltöltött évek jó ajánlólevélként szolgálhatnak majd.

Pap Melinda

A TDK oktató titkai

Dr. Balázs Andrea, a Farmakognózia Intézet tudományos munkatársa a 2007. évi Egyetemi Tudományos Diákköri Konferencián vehette át a Kiváló TDK Oktató elismerést, amellyel sikeres és kitartó munkáját díjazták. Megkérdeztük tőle: mit is jelent a hétköznapi munkában a diákkörös „kutatók” első szárnypróbálgatásainak segítése?

– Hogyan született meg Önben a döntés, hogy a kutatói pályára lép?

– Édesapám akadémikus, aki szintén növényekkel foglalkozik, így ebben a világban nőtem fel. Ezért a döntés, hogy növényekkel szeretnék foglalkozni én is, már egészen fiatal koromban megszületett. Hogy éppen gyógyszerészként teszem ezt, az részben a véletlennek köszönhető.

– Mi a kutatási szakterülete?

– A kandidátusi disszertációm a gombák gyógyászati hatóanyagaiból készítettem és ezen a területen dolgozom azóta is. A gombák gyógyászatban fontos tartalmi anyagait, illetve a napjainkban divatos dísznövények mérgező és pszichotróp hatású anyagait igyekszem feltárni.

– Az Ön által vezetett TDK témák is ehhez az irányhoz kapcsolódnak?

– Jelentős részben igen, de van olyan TDK-s hallgatóm is, aki az intézetben folyó más témához csatlakozott. Ilyen munka például az *Epilobium* nemzetség vizsgálata, amelynek bizonyos fajai a prosztata-megnagyobbodás kezelésére használatosak.

Kurrens témák

– Ön szerint melyek a jelenleg kurrens TDK témák, amiket szívesen választanak a hallgatók?

– Konkrét témát nehéz lenne megnevezni, de általánosságban elmondható, hogy napjainkban a gyógynövények alkalmazása a gyógyításban egyre népszerűbb, és így a bennük feltehető hatóanyagok feltérképezése sok kutatót foglalkoztat. Ezen belül is nagy az érdeklődés a mérgező és pszichotróp hatású növények vizsgálata iránt, de az intézet egyik fő profilját képező terpenoidok, flavonoidok (antioxidánsok) kutatására is szinte azonnal akad TDK-s jelentkező.

– A témaválasztás akkor elsősorban az intézet profiljához igazodik?

– Igen, de nem minden esetben. Évente 15-20 szakdolgozat születik nálunk, közöttük mindig van olyan téma, amit később tovább szeretnének folytatni. Előfordult már olyan eset is, hogy a hallgató családtagja gyógynövény-tartalmú készítményt használt és ennek apropóján szeretett volna a növényvel foglalkozni. Így került hozzám például egy évvel ezelőtt az a hallgató, aki a vörösbor flavonoidjait és antioxidáns hatását kezdte tanulmányozni. Lehetőségeinkhez képest mindenben igyekszünk támogatni az érdeklődő fiatalokat.

– Eddig hány hallgatója volt, és milyen eredményeket értek el?

– Be kell vallanom, nem tartom pontosan számon, de körülbelül 13-14-en lehettek eddig. Hárman sikeresen vettek részt az Országos TDK Konferencián. Az egyetemi konferencián három

■ Balázs Andrea

1980-85: Gyógyszerészhallgató a SOTE-n
1983: ETDK I. hely
1984: Nemzetközi TDK Konferencia, elismerő oklevél
1985-89: Doktori ösztöndíj
1992: Farmakognózia Intézet, tanárság
1997: egyetemi adjunktus

első, két második és három harmadik helyezést elért diákomból volt.

– Melyik munkára emlékszik vissza a legszívesebben?

– Az intézetben TDK-sként kezdett el az *Epilobium parviflorum*mal foglalkozni **Hevesi-Tóth Barbara**, aki jelenleg PhD ösztöndíjas és ezen a témán dolgozik Angliában. Kutatási eredményeit rangos nemzetközi folyóiratokban publikálta. Hallgatóim közül tudományos területen talán ő érte el a legtöbbet, és emellett elmondhatom, hogy emberileg is nagyon jó kapcsolat alakult ki közöttünk.

Sok lemondás, de megéri

– Jelenleg hány TDK-s hallgató munkáját irányítja?

– Három hallgatóm mellé nemrég jelentkezett egy újabb diák, aki a hóvirág hatóanyagait szeretné tanulmányozni, amely az újabb kutatási eredmények szerint perspektivikus lehet az Alzheimer-kór terápiájában.

– Mennyi idő szükséges a TDK-snak a színvonalas, publikálható munka összeállításához?

– Ez egyaránt függ a választott témától és a hallgató egyéniségétől, de az biztos, hogy az ilyen irányú kutatások nagyon időigényesek. Van,

aki a szakirodalmi háttér tanulmányozásával tölt több időt, mások a kísérletes munkát részesítik előnyben. Ők gyorsan megszeretik az intézet légkörét, a kollégákat, és szinte munkatársként járnak be a laboratóriumba. Az is bizonyos, hogy a TDK munka sok lemondással jár, de megvannak a szépségei is.

– A TDK-s hallgató későbbi pályája során mit profitálhat a diákkörös eredményeiből?

– Természetesen sok előny származhat a TDK munkából: a diákok megismerik a kutatómunka rendszerét, a sikeres munka örömeinek ízét, de néha megtapasztalhatják a kudarcot is. Megismernek egy világot, amihez alkalmazkodniuk kell, elsajátítják a szükséges metodikákat. A PhD ösztöndíj elnyeréséhez, a felvételi pontszámokba is beszámíthatók a TDK munka során elért eredmények.

– Hogyan lehet fenntartani a hallgatók érdeklődését, ha egy kísérletsorozat nem sikerül?

– Azt gondolom, ez nem tanítható, hanem megfelelő szemlélet kialakítása szükséges az „elszánt” kutatáshoz. A magam részéről ezt nálam hitelesebb emberek példájából tanultam meg. **Nyiredy** akadémikus úrnál kezdtem a TDK munkámat, aki már sajnos nincs közöttünk. Ő mutatta meg a tudományos kísérletek szépségét, értelmét és nehézségeit is. Tőle tanultam meg, hogy a negatív eredmény is lehet nagyon fontos. Minden küzdelem egy cél érdekében történik, és ami biztos, hogy valamikor meg fog térülni. A másik meghatározó személyiség a pályám kezdetén **Petri** professzor asszony volt, aki a diplomázás után biztatott és segített, hogy akadémiai ösztöndíjasként elkészítem kandidátusi értekezésemet.

Széles távlatok

– Milyen távlati lehetőségek vannak a farmakognózia kutatása előtt?

– Nagyon széles távlatok kínálkoznak. Egyre újabb vizsgáló módszereket dolgoznak ki, amelyekkel újabb és újabb növényi hatóanyagokat tanulmányozhatunk. Egyre nagyobb az elvárás a lakosság részéről is a természetes eredetű anyagokkal szemben, így szerencsére van és lesz munkánk bőven.

– Hazai kutatóként is ki lehet használni a kitérő perspektívákat? Mennyire vagyunk képesek lépést tartani az élmézőnyel a gyógynövénykutatók világában?

– **Szöke** professzor asszony vezetésével intézetünkben ehhez mind a kutatói felkészültség, mind a legmodernebb műszerek biztosítottak. Az itt folyó kutatómunka nemzetközi elismertségét bizonyítja, hogy két nagy kutatási projektünk nyerte el az EU támogatását és jelenleg is több nemzetközi együttműködésünk van. Ha hallgatóink felkészültségét és érdeklődését figyelembe vesszük, minden reményünk megvan arra, hogy az élmézőnybe kerüljünk. Neves gyógynövénykutatóink példája is bizonyítja, hogy kitartó munkával meg tudunk felelni az elvárásoknak.

BMD

Házi TDK a TF-en

Az idei tanév házi TDK-ját február 21-én tartották a TF-en, a kar Dísztermében. A tudományos erőmérőre 40 hallgató jelentkezett. A rendezvény megnyitóbeszédét dr. **Nádori László** professzor emeritus tartotta, akit 85. születésnapja alkalmából prof. dr. **Tihanyi József** mb. dékán köszöntött.

Világhírű szabadgyök kutató egyetemünkön

Február 7-9. között egyetemünk vendégeként az Orvosi Vegytani, Molekuláris Biológiai és Patobiokémiai Intézetbe látogatott **Barry Halliwell** professzor, a világ 20 legjobb egyeteme között számon tartott, évente 250 orvost képző National University of Singapore kutatási és technológiai rektorhelyettese, a Biokémiai Intézet vezetője. Látogatása az egyetemeink közötti kapcsolatépítés újabb fontos állomása; az elmúlt két évben rektorunk kormány- és egyetemi szintű utazáson kétszer járt a távol-keleti országban. Halliwell professzor **Mandi József** professzor meghívására érkezett Budapestre, a két munkacsoport közötti szakmai kooperáció előkészítésére, s találkozott prof. **Tulassay Tivadar** rektorral és prof. **Ádám Veronika** tudományos rektorhelyetttessel is.

Barry Halliwell a szabadgyökök és antioxidánsok kutatásának világszerte elismert képviselője, a sejten belüli redox homeosztázis Foyer-Halliwell-Asada ciklusának egyik leírója. Jelenlegi kutatási területe az oxidatív stressz szerepe a neurodegeneratív betegségekben. Pályafutásának korábbi állomása Oxford, a londoni King's College és a kaliforniai Berkeley Egyetem volt. 2000 óta él Szingapúrban. A professzor az élettudományok egyik legtöbbet idézett kutatója; közel 500 tudományos közleményére több mint 55 ezer hivatkozást kapott; Hirsch-indexe 121.

„The wanderings of a free radical” címmel tartott színvonalas előadást egyetemünk és más intézmények kutatói előtt. Az előadó izgalmas áttekintést adott tudományos életpályájáról, a növényi antioxidánsok kutatásával kapcsolatos kezdetektől, a vas- és cinkionok érelmeszesedésre kifejtett ellen-

tés hatásainak tanulmányozásán át az agyi neurodegeneratív betegségek szabadgyök-elméletéig. Előadásának fő üzenete az az utóbbi években bekövetkezett paradigmaváltás volt, mely szerint az antioxidánsok nem minden körülmények között jelentenek abszolút előnyt az oxidatív stressz elleni küzdelemben, vagyis a hagyományos barát-ellenesség koncepció jóval árnyaltabbá vált. Egy további érdekesség, hogy nagy klinikai felmérések alapján a zöldségek és gyümölcsök fogyasztása jóval hatékonyabb és komplex antioxidáns védelmet jelent, mint a belőlük kivonható tiszta antioxidánsok nagy mennyiségben történő bevitel.

Halliwell professzor programja az Orvosi Vegytani Intézetben tett látogatással, kötetlen szakmai munkacsoport-megbeszéléssel zárult.

Keszler Gergely

Erasmus-hallgatók

Az első Erasmus hallgatókat fogadta január 14-én az ETK. A két svéd optometrista diák a világhírű Karolinska Egyetemről érkezett Stockholmból. Ugyanebből az intézményből még két ápoló szakos hallgatót várnak. Rajtuk kívül 2 török és 1-1 holland és spanyol diákot fogadnak a tavaszi félév során. Az ETK-ról idén 15 hallgató utazik külföldre az Erasmus program keretében.

Tengerentúli vendégprofesszor

A Fulbright program keretében január 17-én megérkezett az ETK-ra dr. **Matthew J. Temple** egyetemi tanár a New York állambeli rochesteri Nazareth College-ből. A bioinformatikával és genetikával foglalkozó professzor két éve már járt nálunk egy héttel, most viszont egy egész féléven át oktatja majd a hallgatókat. Speciális kurzusok keretében az ETK-n oktató kollégáknak is bemutatja szakterületét. A vendég június közepéig tartózkodik hazánkban.

Házi megmérettetés

Az idei félévben a házi Tudományos Diákköri Konferenciáját február 21-én rendezte meg a TF. Az utóbbi években megnőtt a TDK előadások jelentősége, mivel azok a PhD programok felvételi követelményei közé tartoznak. Továbbá a külföldi egyetemek tanulmányi ösztöndíjainak pályázati feltétele a tudományos konferenciákon való részvétel. Ezentúl az előadások értékelésénél (a helyezések megállapításánál) az összefoglalók formai és tartalmi megjelenése hangsúlyos szerepet kapott – tudtuk meg a TF TDK tanárelnökétől, dr. **Kovács Katalintól**.

Módosult tudományometriai adatok

A 2008 évi 9. évf. 1 szám „Tudomány” rovatában megjelent „Egyetemi publikációs adatbázis” című közlemény táblázatában – Semmelweis Egyetem tudományometriai összesítő táblázat 2000-2006 – változás történt, a FOK adatai módosultak: az Orálbiológiai Tanszék 2006 évi közleményeinek listája egy impakt faktoros cikkel bővült. Az FOK összes közleményeinek száma: 47, a külföldi lapokban megjelent közlemények: 17 lett, IF érték: 17,242. Ebből következően az összesítésnél az egyetemi összes közlemények száma 1499-ről 1500-ra módosult. A külföldi lapokban megjelent közlemények száma: 618-ról változott 619-re. Az egyetemi összesített IF érték: 1637,959-ről emelkedett 1640,071-re.

Székfoglaló előadás

Az MTA Biológiai Tudományok Osztálya február 12-i előadóülésén prof. dr. **Falus András** akadémikus székfoglaló előadást tartott. Egyetemünk Genetikai, Sejt- és Immunbiológiai Intézetének igazgatója „Útvonal térképek az orvosi genomikában és immunológiában: irány a rendszerszemléletű biológia” címmel ismertette mondanivalóját az Akadémia székháza Nagytermében.

Február 20-án szintén az MTA-n tartotta **Ádám Veronika** rektorhelyettes, az MTA rendes tagja (Orvosi Tudományok Osztálya) székfoglaló előadását A hatékonyság ára a sejtek energiatermelésében. Toxikus oxigénszármazékok a központi idegrendszerben címmel.

Szemészeti kurzus

Az egyetem Szemészeti Klinikája február 29-én délután 13.30 és 17.30 között uveitis (a szem eres burkának gyulladásairól szóló) kurzust tartott angolul a Mária utcai tanteremben. A magyar szemorvosok számára rendezett ingyenes ismeretbővítőn a londoni Moorfields Eye Hospital uveitis ambulanciájának vezetője, **Sue Lightman** professzor asszony, valamint kollégája, **Simon Taylor**, illetve a Sydney-i Liverpool Hospital szemészeti osztályának vezetője, **Peter McCluskey** professzor adott elő az elülső és hátsó uveitisek diagnosztikájáról és kezeléséről, külön kitekintéssel a gyerekkori uveitisekre, amelyek diagnosztikája és kezelése fontos szakmai kérdés. Mindhárom szakember igen tapasztalt, szakterületén nagy nemzetközi elismertséget vívott ki, és a Budapesten zajló ISOPT nemzetközi konferencia alkalmából tartózkodott hazánkban. A rendezvényt prof. dr. **Németh János** klinikaigazgató nyitotta meg.

Nők a tudományért

Ötödik alkalommal osztották ki a L'ORÉAL Magyarország és a Magyar UNESCO Bizottság „Nők a tudományért” közös ösztöndíj-programjának díjait, a prof. dr. **Ádám Veronika** akadémikus által vezetett rangos szakmai zsűri döntése alapján. A három nyertes közül ketten a Semmelweis Egyetem oktatói: dr. **Medvecz Márta** bőrgyógyász szakorvos, a Bőr-, Nemikórtani és Bőronkológiai Klinika, az MTA-SE Molekuláris Medicina Kutatócsoportjának tanáregédje, aki a súlyos, gyakran halálos kimenetelű, örökklődő bőrgyógyászati betegségek genetikai hátterének azonosítása terén ért el jelentős kutatási eredményeket. A másik díjazott, dr. **Solymosi Katalin** biológus, tanáregéd (az ELTE TTK, Biológiai Intézet, Növényiszervezettani Tanszék) részt vesz a gyógyszereszi növénytan című tárgy oktatásában egyetemünkön, emellett nemzetközi figyelmet ért el a növényi szintestek és a fotoszintetikus apparátus fejlődésének megértése terén végzett kutatásaival. A korábbi években is díjaztak már nálunk oktatókat az MTA védnöksége alatt álló programban, melynek célja a hazai felsőoktatási intézményekben, illetve az Akadémia kutatóintézeteiben dolgozó 30, 35 és 45 év alatti, az élet- vagy anyagtudományok területén tudományos tevékenységet folytató kutatóknak támogatása.

Jelentés az örök hóhatárról

Portrénk **Ács Zoltánt**, a Testnevelési és Sporttudományi Kar jelenlegi PhD-, illetve egykori nappali tagozatos hallgatóját hivatott bemutatni. A kitűnő hegymászó, expedícióvezető, kutató, fitness-edző és férj mesélt nekünk eddig elért rendkívüli eredményeiről, s jövőbeli terveiről.

Zoltán 1989-ben kezdte tanulmányait a TF-en. Azt megelőzően és annak ideje alatt atletizált, de e sportág később már nem adott olyan ingereket, melyekre szüksége lett volna. Már gyerekként nagy hatással voltak rá a felfedezésekről szóló irodalmi alkotások, az útikönyvek, álma volt a Déli-sark elérése, a Mount Everest megmászása. Így kezdett kacsingatni a túrázás, a szikla- és falmászás felé. Hazánkban azonban a hegymászás e két fajtája az 1990-es évek előtt még csak gyermekcipőben sem járt. A lehetőség, vagyis a sportág tulajdonképpeni kipróbálása TF-es éve alatt érkezett el. Évfolyamtársaival karöltve kezdett ismerkedni a mászással, és rövid időn belül jó néhányan elvégezték az alapfokú hegymászótanfolyamot. Ám még mindig akadálynak számított, hogy szinte nem volt mászófal az országban. A legmegfelelőbb megoldásnak tehát az tűnt, hogy ezt maguk alakítják ki. A mai napig megtalálhatóak az Atlétikai Csarnokban az általuk házilag készített műgyantafogások. Társaival megépítettek egy komplett „pályát” az uszoda külső falára, mely mászófal abban az évben a Magyar Kupa egyik állomása lett. Később az ország számos pontján készítettek már profi falakat.

Extrém kalandok

Már az első egyetemi év során komolyabb túrákra vállalkozott évfolyamtársaival, kik közül többen ma is résztvevői a Zoltán szervezte expedícióknak. A második év (1991) végére eljutottak a Kaukázusba, illetve korábban még szerveztek egy jelentősebb túrát Mongólián keresztül Kínába. A következő „megmérettetés” a *Magna Hungaria Lovasexpedíció* volt, melyre hosszas tervezés után a millicentenáriumi évében került sor. Zoltán egyik csoporttársával, **Sebők Attilával** vett részt a vándorlásán,

■ Mount Everest, Kangshun fal 2001-ben

melynek célja volt, hogy honfoglaló elődeink útvonalát lóháton tegyék meg, Karajakupovo és Ópusztaszer között. A 4500 kilométeres távolságot 130 nap alatt lovagolták végig, s a terveiket tökéletesen teljesítve éppen augusztus 20-án értek Ópusztaszerre. Az expedíció alapelve volt, hogy ne a meglévő, bejáratott utakat használják, hanem, ahol csak lehet, haladjanak toronyiránt, dacolva a domborzati nehézségekkel.

Zoltán ezután egyre közelebb került a már említett gyermekkori álmához, vagyis a különösen magas hegyekhez. A sziklákat, falakat kezdtek felváltani a táborlancos expedíciók. Első komolyabb magashegyi csúcsteljesítése a Hindukus hegység Pakisztánban található csúcsa, a *Tirich Mir* (7708 m) megmászása volt 1998-ban. Ezt követte 2000-ban a Karakorum hegylánc egyik csúcsa, a *Broad Peak* (8047 m). A 2002-es magyar *Everest-expedíció*t már ő vezette. Azonban 8650 méter magasan – abban a bizonyos „halálzónában”, ahol hosszabb távon már nem tartható fent az élet – vissza kellett fordulnia. Sátorukat ellopták, vízmelegítés hiányában pedig lehetetlenség volt pótolni a hiperventilláció folyamán elveszített jelentős

vízmenyiséget. Ha mégis megostromolja a csúcst, a visszatéréssel együtt legalább 5 órán keresztül nem juthatott volna, a tartalékokon kívül, újabb folyadékhoz. Ráadásul még legalább 700 métert kellett volna ereszkednie olyan biztonságosabb magasság eléréséig, ahol már regenerálódhat valamelyest a szervezet. Zoltán ezért racionális döntést hozott ott fent, mivel még volt esélye arra, hogy talán egy héttel később újra megpróbáljon feljutni a csúcusra. De miután leereszkedett, rosszul lett, és mindenképpen tovább kellett ereszkednie olyan magasságig, ahol már nem kerülhet veszélybe az egészsége. A fizikai állapota és az időjárás közbeszólt, így nem volt már lehetősége a későbbi csúcstámadásra.

Mindenképpen meg kell említenünk, hogy Zoltán ezt a magasságot a mára szinte hétköznapi segédeszközzé vált oxigénpalack használata nélkül érte el. A Himalájában tett látogatást követte a Karakorumból kimagasló *Gasherbrum II.* (8035 m) megtisztelése. Ezután Zoltán a sarkvidékek meghódítására tört. Egy év alatt sikerült elérnie az Északi- és a Déli-sarkot. 2004-ben az Északi Pólust, majd a következő évben az Antarktisz vidékét hódította meg. Akkor nem jutott idő felkapaszkodni a Déli-sarkvidék legmagasabb pontjait jelentő *Mount Vinson* (5140 m) csúcsra, ám ezt a „hiányosságot” később, tavaly pótolta. 2005-ben még sikerült meghódítania a *Cho Oyu* (8201 m) is a Himalájában.

Másfajta értékrend

Zoltánt felesége, aki szintén egykori TF-hallgató, már hegymászóként ismerte meg, így megérti szenvedélyét. A diplomázás után a fiatalember továbbtanult, a San Francisco Egyetem Magyarországra kihelyezett kurzusán végzett környezetgazdálkodási menedzserként. 2005 óta pedig a TF Doktori Iskolájának hallgatója. Kutatási témája az oxidatív stressz és a magasság kapcsolata. Nemrégiben sikerült hozzájutnia olyan biopsziás mintákhoz, melyeket 8000 méteres magasságot megjárt donoroktól szerzett, a csúcskísérelt előtt, illetve közvetlenül utána.

Az expedíciók bármely munkával való összeegyeztetése igencsak körülményes, hiszen egy-egy jelentősebb túra akár hónapig is tarthat. Zoltán 1995 óta egy svéd fitness cégnél dolgozik, s apróbb-nagyobb nehézségekkel ugyan, de képes megoldani „kettős hivatását”. A hétköznapiak adta különböző feladatok összehangolásában nagy segítségére lehet a hegyen tapasztalt értékrend, mely szerint nem biztos, hogy a modern világban általánosan megjelenő értékek mentén kell szerveznünk életünket.

Legmagasabb csúcsok

Tavasszal a Mount Everestre készül, illetve a Seven Summits nevű komplex expedíciónak vannak még hátra állomásai, melyeket szeretne teljesíteni. A küldetés a világ hét földrészén található hét legmagasabb csúcs megmászását célozza. Zoltánnak a sorból hiányzik még a *Csomolungma* (8850 m), a *Kilimandzsáró* (5895 m) és a *Mount McKinley* (6195 m). Továbbá, mivel a szervezők új csúcst jelöltek meg, az indonéziai *Karstensz-piramis*. Sok sikert kívánunk Neked, Zoli!

Csermely Gábor

év	Csúcs	Útvonal	hegység	Magasság	Legmagasabb elért pont
1991	Elbrus	Normal	Caucasus	5642 m	csúcs
1994	Raid Gauloises	„túlélő” verseny	Borneo	Malajzia	
1996	Magna Hungária Lovas Expedíció	4500 km az Uraltól - Ópusztaszerig			
1998	Tirich Mir	Csehszlovákian	Hindukush	7708 m	csúcs
1999	Aconcagua / winter	Polish direct	Andes	6962 m	6900 m
2000	Broad Peak	Normal	Karakorum	8047 m	csúcs
2001	Denali/winter	West Buttress	Alaska Range	6198 m	4800 m
2001	Mt. Everest	Kangshung Face, Neverest Buttress	Himalaya	8850 m	6800 m
2002	Aconcagua	Normal	Andes	6962 m	csúcs
2002	Mt. Everest	South col	Himalaya	8850 m	8650 m
2003	Aconcagua	Normal	Andes	6962 m	6900 m
2003	Gasherbrum II	Normal	Karakorum	8035 m	csúcs
2004	North Pole	Ski the Last degree - from „Borneo”			
2005	South Pole	Ski the Last degree			
2005	Cho Oyu	Normal	Himalaya	8201 m	csúcs
2006	Elbrus	Normal	Caucasus	5642 m	csúcs
2007	Mount Vinson	Normal	Vinson Massif		csúcs
2007	Denali	West Buttress	Alaska Range	6198 m	5200 m

Hírek, események – röviden

Családorvosi továbbképzés

A Családorvosi Tanszék, az Oktató Családorvosok Magyarországi Kollégiumával együttműködve, továbbképzést tartott február 16-án a II. számú Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika tantermében. A témák között szerepelt több terápiás újdonság, például a korszerű daganatos fájdalomcsillapítás, az otthon szerzett pneumoniák modern antibiotikus kezelése, az insomniák és az anyagcsere betegségek, illetve a dyslipidaemia kezelése. Előadást tartottak még a lipidcsökkentő kezelés legfontosabb céljairól, valamint a kombinációs terápia szerepéről fokozott cardiovascularis kockázatú betegekben. Az ingyenes tanfolyam kreditpontos volt és teszttel zárult.

Nyílt nap

Április 5-én, szombaton a KÚT konferenciatermében az egyetem Családorvosi Tanszéke nyílt napot szervez. A megnyitó beszédet dr. **Kalabay László** tanszékvezető egyetemi tanár mondja. A részt-

vevők előbb filmvetítésen ismerkednek a családorvoslással, majd bemutatják nekik a tanszéket, az ott folyó elméleti – graduális és posztgraduális – képzést. Szóba kerül majd a szakdolgozat, a TDK-munka, illetve a kéthetes gyakorlat fontossága a szigorlóévben, a rezidens-felvételi, a szakképesítés megszerzése, a mentor-rezidens kapcsolat, továbbá a praxishoz jutás, a vidéki családorvos munkája, a sürgősségi ellátás és a háziorvos kompetenciája. Kitérnek még a praxis-managementre, a családorvosi pályamodellre, a páciensekkel való kommunikáció és viselkedés mikéntjeire is.

Előkészítés szakvizsgára

Február 25-étől március 14-ig hetente egy napig tüdőgyógyász szakvizsgázók részére vizsga előtti speciális, ingyenes tanfolyamot szerveznek a Pulmonológiai Klinika tantermében "A tüdőgyógyászat alapfogalma" címmel. A rendezvényen a négy hazai orvosegyetem előadói tartanak előadásokat az alapokról, ezen

belül az onkológiáról, a tüdősebészetéről, a radiológiáról és az immunológiáról.

ÁLTALÁNOS ORVOSTUDOMÁNYI KAR

Hétköznapi katasztrófák

Az ÁOK Honvéd-, Katasztrófa-orvostani és Oxyológiai Tanszéke február 19-étől április 11-ig 3-szor egy napos tanfolyamot szervez oxyológusok, háziorvosok, foglalkozás-egészségügyi szakorvosok, illetve a sürgősségi ellátásban dolgozó orvosok számára „A helyszíni sérült ellátás aktualitásai, illetve a lélegeztetés az oxyológiai gyakorlatban” címmel. Az előadások felölelik a betegvizsgálat és a sérült-ellátás lépéseit, a koponyaagy-, a mellkas-, a légutak- és a hasi sérülések helyszíni ellátásának módszereit. Szó lesz még a reanimáció speciális körülményeiről, a diabetes mellitus oxyológiai vonatkozásairól, a lélegeztetett beteg monitorizálásáról, illetve a respirátorok használatáról az oxyológiában. A tanfolyami napok tesztvizsgával zárulnak, kreditpontot lehet szerezni.

TDK konferencia

Hatalmasra duzzadt jelentkezői áradat (sic) miatt, idén három napon át hallgathattuk egyetemünk TDK-s hallgatóinak előadásait. A konferencia február 13-án, szerdán rektor úr nyitó szavaival kezdődött, majd péntek délutánig több mint 350 előadás hangzott el. A termetek róva sok színvonalas, ám néha-néha kevésbé érdekesítő előadást hallgattam meg. Fontos volt szerintem, hogy a zsűri rendszerint kérdezett az előadások után, ezzel is visszajelzést adva az előadóknak. Jómagam nagyon élveztem előadni, még akkor is ha egy inkább alaputatásba illő előadással egy kicsit nehézkesen tudtam magam megértetni egy klinikai szekcióban. A nyertesek névsorát későbbi lapszámban olvashatják.

N.P.

Fergeteges jégfarsang

A hagyományos jégfarsang február 19-én este fergetegesre sikerült. Bár többet kellett utazni az erszébeti helyszínre, mint a korábbi években, de aki elment, nem bánta meg. Éjfélig tartott a vidám multság.

Két kategóriában: csoportosan és egyéniben honorálta a zsűri az ötletes jelmezeket a támogatók jóvoltából a szervezők rendelkezésére álló ajándékokból. A két szervező: **Lőrinczy Katalin** ötödéves és **Peskó Gergely** negyedéves ÁOK hallgató volt és **Kiss Kálmán**, a TSK igazgatója. Van remény rá, hogy az újság későbbi számában fotókat közlünk a jeges mulatságról.

tolnai

Öngyilkosság megelőzése

A Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinika tantermében térítésmentes továbbképzés zajlott február 19-én „Depresszió, epidemiológia, suicid prevenció és terápia” címmel mintegy félszáz résztvevővel. Itt egyebek ismertették egy, a depressziós tünetekkel kapcsolatos felmérés tapasztalatait is. A tanfolyamon 6 kreditpontot lehetett szerezni.

TESTNEVELÉSI ÉS SPORTTUDOMÁNYI KAR

Ünnepre készülnek

A TF (Tehetséges Fialok) Műhelye kari barátaival együtt március 12-én este a MOM Művelődési Házban „Magyar sors” címmel zenés-irodalmi esetet tart a közelgő március 15-i ünnep alkalmából. Az ünnepségsorozat tovább folytatódik majd a karon. Március 13-án a kultúrát kedvelő TF-es fiatalok zenés-irodalmi műsorral emlékeznek az 1848-as márciusi ifjakra, a 19. századi magyar szabadságharcra – tudtuk meg **Nemerényiné Hidegkuti Krisztinától**, a TF-műhely tanárelnökétől.

Téli diplomaosztó

A TF téli diplomaosztóját február 23-án délelőtt 11 órakor tartotta a kar dr. Bácsalmási Péter Atlétika Csarnokában. Ezen alkalomból 238 végzős diák vehette át diplomáját, közöttük voltak nappali és levelező tagozatosok, valamint olyanok is, akik posztgraduális képzésben vettek részt. Dr. **Radák Zsolt** egyetemi tanár, a kar tudományos és külkapcsolati dékánhelyettese köszöntötte a végzős diákokat, az eskü szövegét pedig dr. **Jakabházi László** szaknácádó, a rekreációs szak korábbi vezetője mondta.

Kártyások gesztusa

Rendhagyó pókerpartit szerveznek az Együtt a Daganatos Gyermekéért Alapítvány támogatói. A verseny nevezési díja egyben az az adomány, amelyet felajánlanak a szervezet javára. Már mintegy harmincan jelentkeztek, hogy szívesen játszanának március 30-án a Benczúr Hotel konferenciatermében. Nevezni a dgy@dgy.hu e-mail címen lehet.

MEDICOMM
Nyelviskola

Angolul a rendelőben!

Orvosi angol szaknyelvi tanfolyamok!

Hogyan kérdezzük ki a betegeket?
Miképp konzultáljunk kollégáinkkal?
Mindezt elsajátíthatja a Medicomm Nyelviskolában!

Orvosi angol intenzív szaknyelvi tanfolyam:
Április 7-11. (25 óra, 5 tanóra/nap)

Hétfégy orvosi angol szaknyelvi tanfolyam:
Április 5-én kezdődik. (25 óra, szombatonként 5 tanóra)

Fogorvosi angol intenzív szaknyelvi tanfolyam:
Április 14-18. (25 óra, 5 tanóra/nap)

Hétfégy IELTS vizsgára felkészítő tanfolyam:
április 19-től. (30 óra, szombatonként 6 tanóra)

Állásinterjúra felkészítő tanfolyam:
április 13-án és 20-án. (12 óra, 6-6 tanóra két vasárnap)

Szintentartó társalgás angol anyanyelvű tanárral: április 11-től.
(15 óra, péntekenként 3 tanóra)

Érdeklődni: 06 30 270 7316
www.medicomm.hu

Tudományos diákkörösök mestertanára

Minden közös tevékenység – a TDK-s hallgatók és témavezetőik közötti kapcsolat is – csak akkor megy előre, ha kölcsönös érdekeltség alapján működik. Ezt tartja dr. Kempler Péter, az I. sz. Belgyógyászati Klinika egyetemi tanára, akit tavaly novemberben az Országos Tudományos Diákköri Tanács Mestertanári Aranyéremmel tüntetett ki.

– A hivatalos megfogalmazás szerint a TDK munka támogatását, a tudományos nemzedékváltás sikeréért végzett tevékenységet ismerik el ezzel a díjjal. Régóta fogad diákkörös hallgatókat?

– Már egész fiatalon kezdtem velük foglalkozni, egyszerre a tudományos munkám indulásával. 1981-ben akkori főnököm a klinikán, **Váradi András** adjunktus úr a figyelmembe ajánlott egy, a cukorbetegség a kardiovaszkuláris reflexének vizsgálatával foglalkozó cikket, mondván: érdemes lenne beleásnom magam ebbe a témába, még pénz sem kell hozzá. Ezzel tulajdonképpen rátaláltam máig tartó egyik érdeklődési körömrre, a neuropátiára, amely a szakmában még ma sem a súlyossága szerint kezelik. A diabeteszban szenvedőknél, mint ismert, a leggyakoribb halálozási ok az infarktus, amely a neuropátiás cukorbetegségnek gyakorta fájdalomtalan. Ennek feltérképezését kezdtük el 1982-től, és mostanáig 57 TDK-s dolgozott a munkacsoportban. Először négyen jöttek, párosan dolgoztak – később ebből házasság is lett –, és minden létező szakmai díjat elnyertek. Az utánuk következők is nagyon sokat jeleskedtek. Általában harmadévből jönnek, és a hátralévő éveket itt töltik. Aztán ők adják a PhD utánpótlást – most is mind a 4 doktorantuszom nálam TDK-zott –, s többen az egyetemen maradnak a diplomázás után is.

Profizmus próbái

– A vizsgált téma hogyan módosult később?

– Bővült a vizsgált beteganyag, a módszerek is – most például a fájdalmas neuropátia jobb megismerésével foglalkozunk. S mindig jönnek új készülékek, ezeket referencia centrumként ingyen megkapjuk. Nekem műszerre soha egy fillért nem kellett költenem. Készül most az egyetemen egy angol nyelvű kiadvány – az utóbbi öt év impakt faktorai alapján – a, kb 80 legjobb munkacsoportról, amibe a mienket is beválasztották.

– Ebben némi részük van a diákköröseinek is.

– Azt hiszem, minden csak akkor megy előre, ha kölcsönös érdekeltség alapján működik. Kezdetben, amíg nem volt asszisztensöm, nélkülözhetetlen segítséget nyújtottak a vizsgálatokban. Azóta is mindig találni számukra hasznos feladatot.

– Cserébe Ön megtanítja őket a tudományos munka fortélyaira, kipróbálhatják magukat, s ebből később sokat profitálhatnak.

– Együtt írjuk a cikkeket, az innen kikerülő TDK-sok számos nemzetközi fórumon megjelentek már, némelyikük számos idézhető publikációval a tarsolyában távozik. Tudniuk kell

Fotó: Tolnai Kata

■ Kempler Péter és Gulyásné Gáspár Erika asszisztens

absztraktot írni, előadni. Manapság, ugye, a technikai lehetőségek folytán már kicsit másként történik egy-egy előadás prezentációjának az összerakása. De ugyanazt a témát másként kell elővezetni például itt, a klinikán – mi a konferencia előtt mindig bemutatjuk azt a tudományos referálót, ez a főpróba, s ez a keményebb megmértetés –, és másként a neuropátiát netán kevésbé ismerő hallgatóságnak.

– Szívesen jönnek ide a diákok?

– Soha nem kellett lasszóval fogni őket.

– És Ön szívesen foglalkozik velük.

– Szeretem őket. Most két TDK-som van, kettő nemrég végzett.

Jobbitási szándék

– A külföldi diákok is akarnak TDK-zni?

– Nem igazán jönnek. Nyugaton ez nem annyira szokás. Ehhez kialakult szervezet kell, mely része az egyetemnek, mint nálunk, s a hallgató automatikusan belekerül ebbe a folyamatba. Mint annak idején én is: már az első év végén hívtak TDK-ni, aztán a második év végén még egy helyre, a harmadévből végén meg át akartak csábítani az anatómiáról a kórbonctanra. Verseny van a jó hallgatókért. Ezt elindítani nehéz.

– Kell hozzá szándék.

– Igen, emberek kellene, és mint mondtam, kölcsönös érdekeltség.

– Mostanában mintha nagyobb rangja lenne a TDK-nak a hallgatók körében is. Ebben persze sok egyetemi munka is van, az itteni munkatársak erőfeszítései.

– Számít, hogy diákként milyen tapasztalatot szerez az ember, s később, mikor már módja van rá, akar-e a tenni a jobbításért. Legalábbis az én esetemben ez történt. Sokáig a TDK Tanács titkára, majd alelnöke voltam, még Kovách Arisztid professzor idejében. Ő zseniális ember volt, világfi, mindig biztatott: csináld csak, majd én tartom a hátam. Behoztunk jó néhány újdonságot, pl.: az oktatási szünetet meg a tematikus zsűrit az egyetemi TDK konferenciákra. Addig minden zsűriben volt egy klinikus, egy anatómus, egy élettanász meg egy marxista... így, egybezsúfolva. De ez már történelem.

– Igen, most már ennyivel könnyebben mennek a dolgok. Visszatérve a jelenbe, eddig csak az egyik klinikai érdeklődési területét említette. Mi a másik?

A kardiodiabetológia. Öt bajai háziorvossal végeztünk, a koordinálásommal, vércukor-terheléses szűrést hipertóniásoknál, és az derült ki, hogy valamilyen fokú szénhidrátanyagcsere zavara a betegek felének van, noha korábban egyikőjük sem tudott erről. Egynegyedük manifeszt cukorbeteg és minden bizonnyal neuropátiát is találnánk náluk. Tehát tulajdonképpen az ember tudna mit tervezni, de annak csak egy kicsiny hányadát képes megcsinálni. De még így is sikerült mintegy 600 publikációt összehozni, és mintegy 100 előadást tartok évente, s mindegyike, hál' istennek, még ma is kihívást jelent. Az utóbbi 10 évben kiscsoportos továbbképzés keretében (4-5 jelenlévővel) háziorvosoknak, belgyógyászoknak is előadok a neuropátiáról, abszolút gyakorló orvosi szempontból, a munkatársaim pedig a Neuropathia Laborban alkalmazott vizsgálómódszereket mutatják be.

Becsültek megbecsülése

– Emellett gyógyít, TDK felelős, PhD programvezető. Önnek hány órából áll egy nap?

– Sokból. Reggel ötkor kelek és éjfél előtt nem nagyon kerülök ágyba.

– Van valamilyen kedvtelése, hobbija? Jut erre idő?

– Szeretek kongresszusokra járni, a neuropátia révén vezetőségi tagja vagyok az ezzel foglalkozó európai munkacsoportnak, emiatt is utazom. Többnyire meghívott előadóként, évente 4-5 előadást tartok külföldön, itthon pedig majdnem minden hétvégén. A hobbim? A lányaim, a feleségem, ő neurológus.

– Akkor a szakterületük eléggé közel van egymáshoz. A gyerekeik merre indultak el?

– Egyik lányom bölcsészhallgató, lengyelül tanul, a kisebbik kommunikációs főiskolára jár. Eredetileg újságíró akart lenni, most a marketing tetszik neki. Náluk is azt látom, hogy az a tárgy érinti meg őket, amiben kifognak egy jó oktatót. Nincs ez másként a TDK területén sem. A diákkörös-témavezető kapcsolatban fontos a demokratizmus. A hallgató lényegében önként vállal plusz munkát egy olyan oktató mellett, akit becsül és elfogad.

– S vajon az oktatót megbecsülik ezért?

– Nekem ebből a szempontból szerencsém volt, részesültem TDK munkáért állami kitüntetésben, kétszer kaptam meg az Egyetem Kiváló Tudományos Nevelője kitüntetését – 1992-ben az első, 2002-ben a második tíz évért –, és a TDK-mozgalom ötven évének ünneplésekor megisztelték Országos Jubileumi Díszoklevéllel, most pedig a Mestertanári Aranyéremmel. Tehát én megkaptam érte mindent, amit lehetett.

T.K. - T.A.

Hadfy Program Kaliforniában

Egész más a hozzáállás. Nem tudom, hogy az évente hitelből kifizetett 20 000 dollár, az életkor vagy a keményebb felvételi rendszer teszi-e, de mindenki sokkal lelkesebb. Hajnal négykor kel, hogy a reggeli referálón be tudjon számolni a rábízott betegek éjszakai sorsáról, és este kilencig benn marad, ha úgy kívánják a teendői. Lehet, hogy az is számít, hogy úgy érzi, szükséges a munkája, mert vannak betegek, akikért ő felel. Engem mindenesetre ez nagyon lelkesített, ahogy az is, hogy mindig volt valaki, aki odafigyelt rám. Nem akarom isteníteni a rendszerüket, mert számos hibája van (négyéves az orvosképzés, az elméleti tudáson azért ez meglátszik...), de sok olyan dolog van, amit érdemes lenne eltanulnunk tőlük.

Na, de ne rohanjunk így előre. Honnan is van ez a „töménytelen tapasztalat”? **Hadfy Lászlónak** hívták az urat, aki sacramentói patológusként a hagyatéka egy részét arra szánta, hogy magyar medikusnak betekintést engedjen a tengerentúli egészségügyi rend-

szerbe. A sors meg úgy hozta, hogy én egyike lehettem annak a négy hallgatónak, aki kihasználhatta ezt a lehetőséget. Nem tudom, hogy az alapítvány elérte-e a célját és kiküldésünkkel javít-e majd az itthoni állapotokon, de mi mindenképpen életre szóló tapaszta-

latot nyertük. Az meg külön szerencse, hogy mindezt a napfényes Kaliforniában, a Golden Gate-től egy órányira élhettük át.

Rendezettség, gyorsaság

Két és fél hónapot töltöttünk a sacramentói UC Davis School of Medicine vendégeiként 2007 februárjától. Többhónapos előzetes egyeztetés után sikerült olyan programot kidolgoznunk, ami nemcsak, hogy elfogadhatónak bizonyult a Semmelweis Egyetem illetékes intézményei számára, de nekünk is hatalmas élményt jelentett. A gyakorlat első felében több kisebb szakterület gyakorlatait teljesítettük az USA-ban megszokott obszervációs program formájában, majd a sürgősségi osztályra kerültünk, ahol szinte a rezidenseket megillető önállósággal kapcsolódhattunk be az egyes részlegek munkájába. Hihetetlen élmény volt látni azt a rendezettséget. Lehet, hogy morbidnak tűnik a hasonlat, de a politraumatizáltak ellátása például olyan szervezett és pontos volt, mint egy forma 1-es kerékcseré. Mindenkinek és mindennek megvolt a helye, és olyan sebességgel történtek az események, hogy ha az ember egy percig nem figyelt, legközelebb már egy feltárt mellkasban kotorászó sürgősségi doktorral találhatta szembe magát. Azt hiszem, ezek után senkit nem lep meg, ha azt mondom, nem unatkoztunk.

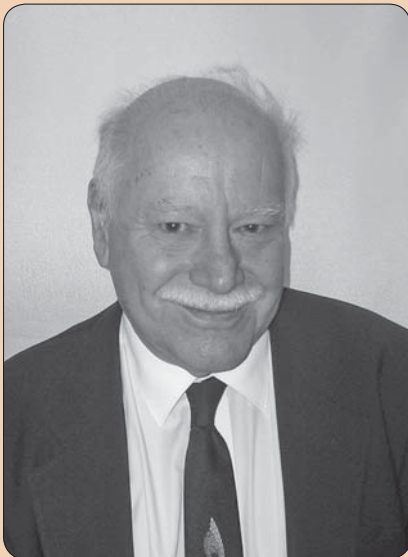
Az élet persze nem csak a szakmából áll, még ha ezt időnként hajlamosak is vagyunk elfelejteni. A hétvégeken többször fel kellett keresnünk San Franciscót, mert valóban csodálatos. A Yosemite Nemzeti Parkot pedig egyszerűen látni kell! Egy földi paradicsom... Hollywood szerintem még egy nagy fekete limuzinban bejárva is gyenge, de ha az ember a Highway No1-en megy le az angyalok városába, egy helyi magyarnál szállhat meg, és még egy baywatch-os életmentővel is lefotózkozhat, akkor már megéri azt a néhány ezer mérföldet a túra. De ez csak az én véleményem...

Kiváló csapatmunka

Az egész ösztöndíjnak számomra az volt a legnagyobb meglepetése, hogy külföldi hallgatóként az amerikaiaknak kijáró jogosítványokkal ténykedhettünk, ugyanakkor kiemelt odafigyelésben volt részünk. Bár a pályázat kiírásának időpontjában szinte kilátástalannak tűnt belevágni, kiváló csapatmunka eredményeként végül azt hiszem, ma minden egykori résztvevő nyertesnek érezheti magát. Ebben a sikerben hatalmas szerepe volt az egyetemünk Nemzetközi Kapcsolatok Igazgatóságát irányító korábbi és jelenlegi vezetésnek, a Menedzserképző Központ munkatársainak és a kaliforniai egyetem nemzetközi dékánhelyettesének, dr **Michael Wilkesnek** is. A Dékáni Hivatalban dolgozó pályázat-elbírálók munkáját pedig talán leginkább az minősíti, hogy idén is fogadnak Kaliforniában „sotés” medikusokat. Ezek szerint tehát olyan túl nagy hibát mi négyen sem követtünk el. Mindenesetre a lehetőség adott, és érdemes is élni vele. A Hadfy Programhoz hasonló kezdeményezések pedig – véleményem szerint – egész egyetemünk presztízsét emelik.

Nardai Sándor
(ÁOK VI. évfolyam)

Müller Miklós kitüntetése

Köztársasági Érdemrend Lovagkeresztje kitüntetést kapott 2007. december 19-én egyetemünk hajdani munkatársa, a Baráti Kör vezetőségi tagja, emeritus professzor, a Magyar Tudományos Akadémia külső tagja. Dr., dr. h.c. **Müller Miklós** 1955-ben végezte el egyetemünket, utána a Szövetés- és Fejlődéstani Intézetben (igazgató: **Törő Imre** professzor) kezdte tudományos pályafutását. Majd külföldre került, jelenleg az Egyesült Államokban, New Yorkban, a Rockefeller Egyetemen a Biokémiai Parazitológia Laboratórium emeritus professzora. Szakterülete a parazitológia, cito-

lógia és a törzsfejlődés. Számos amerikai, nemzetközi és magyar tudományos szervezetnek tiszteleti tagja, a S.H. Hutner-díj (1977) és Miescher-Ishida-díj (2001) birtokosa. 2005-ben Aranydiplomát kapott egyetemünkötől, a Német Protozoológus Társaság pedig Doflein-éremmel tüntette ki (2006).

A jeles állami elismerés átadásakor dr. **Manherz Károly** egyetemi tanár, felsőoktatási és tudományos szakállamtikár méltatta a kitüntetett munkásságát és kapcsolatát hazájával, majd Müller professzor meghatottan mondott köszönetet. A barátok nevében **Földényi F. László** irodalomtörténész, művészeti író szólta, kiemelte a kitüntetett New York-i lakásán tett látogatását, az ott látott *kortárs* magyar képzőművészeti alkotásokat, amelyeket Müller professzor majd választott hazája, az Egyesült Államok részére hagyományoz. Ezzel a mai magyar kultúrát terjeszti az amerikai kontinensen.

Orvostörténészként és politikátörténészként is világhírű a professzor, budapesti és például moszkvai levéltárakban is kutató (pl. **Bauer Ervin** orvosbiológus, **Kaffka Margit** férjével kapcsolatban), számos tudományos kapcsolatát ápolja itthon is.

A bensőséges kitüntetés-átadási ünnepségen több mint százan vettek részt, jelen volt a kitüntetett amerikai felesége is. A rendezés **Fitz Péter** Fővárosi Képtár-igazgató és **Sasvári Edit** igazgatóhelyettes érdeme. A Kiscelli Múzeumban tartott program fogadással ért véget.

Honti József dr.

OT és THG, avagy a nagyhatalmak doppingháborúja

„Sohasem tudjuk igazán visszazoritani a tiltott szerek használatát, mert a csalás az ember veleszületett hajlama.” (Alexander de Merode herceg) Jelen írásomban vázolom a '60-as,80-as évek doppingbotrányainak főbb jellemzőit.

Az igazi nagy doppingversengés és az ellene való szervezett fellépés gyökerei az 1968-as mexikói olimpiához köthetők, ahol lovakat *amphetaminnal* „serkentettek”. Az ellenőrzéseket elsőként a Nemzetközi Olimpiai Bizottság (NOB) vezette be, megalapítva 1967-ben az Orvosi Bizottságot. Négy év múltán az úszók kezdtek alkalmazni meg nem engedett teljesítményfokozókat, **Rick DeMont**, a 400 méteres gyorsúszás bajnoka *ephedrint* használt. Állítólagos asztmájára hivatkozott. Érdekes, hogy napjainkban is az állóképességi sportokban (pl. a biatlonban, a sífutásban) sokan hasonló indokkal

szednek a WADA (Nemzetközi Doppingellenes Ügynökség, alapítva 1999-ben) tiltólistáján szereplő gyógyszereket, s TUE (Terápiás Alkalmazási Kivétel) engedélyt „lobogtatva” próbálnak kibújni a pozitív doppingtesztek alól.

Az 1972-es müncheni olimpián a vizsgálókatra kért 2000 vizeletmintából 9 pozitív lett, 1975-ben a NOB kiadta az első tiltó doppinglistát.

Keletnémet módszer

Az *Oral-Turinabol* (OT) nevű doppingszer „közkedvelt” volt az NDK sportolók körében. A jénai VEB Jenapharm által 1965-től gyártott gyógyszer eredetileg az idős, legyengült emberek izmainak erősítésére szolgált. De megnövelt dózisban az élsportolók izomzatainak gyarapítására használták. Alkalmazták még a *Depot-Turinabolt* (nemzetközi nevén: *nandrolon-decanoat*) is, bár ez lassabban bomlott le a szervezetben. Harmadik „csodaszerek” számított az *STS 646*. Ellenőrizhetetlen volt, ugyanis nem jegyezték be az NDK-ban. Emellett barbár és kegyetlen orvosi beavatkozásokkal – izomrostok kimetszésével, analízálásával – állapították meg a sportoló alkalmasságát az adott sportágban.

Az 1976-os montreali olimpián már az anabolikus androgén hormonok használatát is betiltották. Az OT a jelenleg érvényes WADA tiltólistáján a hormonok és rokonvegyületek csoportjába sorolható. Káros mellékhatásai többek között: máj-, szív- és veseelégtelenség, kopaszodás, impotencia,

nőknél fokozott szőrnövekedés, hangelmélyülés. Az anabolikus ágensek két nagy csoportja: az exogén (ezt az emberi szervezet természetes módon nem képes előállítani) és endogén anabolikus androgén szteroidok. Szerkezetükben és működésükben rokon-ságban vannak a (szintén tiltott használatú) férfihormon tesztoszteronnal. Számtalan mellékhatásuk közül néhány: tizenéveseknél alkalmazva a csontok növekedése megáll, drámai gyorsasággal csökken a spermatermelés, heresorvadás lép fel, rendszeres használatával évek múlva visszafordíthatatlan magas vérnyomás, máj- és vesetumorok alakulnak ki – magyarázva számos fiatalok hirtelen halálesetét. Nőknél elférfiasodást, a petefészkek működésének és a menstruációnak megszűnését, terméketlenséget eredményezhet.

Első doppingper

Az egykori NDK egyetlen célja volt: legyőzni a Nyugatot. A rendszerváltás előtti sportpolitika fő csapásiránya, a szocialista felsőbbrendűség bizonyítása, kiemelkedő nemzetközi eredményeket követelt. Így az állam temérdek pénzt fektetett a sportba és a doppingolásba. Ez a politika, bár nem ekkora mértékben, hazánkat is jellemezte. Az NDK úszósport „egyeduralkodó” volt akkoriban, csak egyetlen versenyző tudta „tisztán”(!) megtörni azt, **Egerszegi Krisztina!** Ahogy 1990. október 3-án leomlott a berlini fal, úgy hullott szét a keletnémet állami doppingolás is.

A lavinát **Karen Koenig** úszónő indította el, intézménye (a Német Olimpiai Bizottság) ellen ez volt az első, precedens értékű fellépés a német újraegyesítés után. Az NDK úszószövetség akkori főorvosát, **Lothar Klipke**-t a bíróság 15 hónapos felfüggesztett szabadságvesztésre és 7500 márka pénzbüntetésre ítélte. Végezetül: a német kormány fejenként több mint 10 000 eurót fizetett ki kártérítésként 193, maradandó károsodást szenvedett egykori versenyzőnek.

THG- rejtély

Nagyjából ugyanez a története az amerikai vegyészek, sportorvosok által kifejlesztett *tetrahidrogesztinon*nak (TGH), mely a tesztoszteronhoz hasonló molekulaláncú vegyület, a *gestrinone* nevű szteroidhoz áll a legközelebb. „Közkelettségének” fő oka, hogy maximum egy hétig mutatható ki a szervezetben, de hatása hónapokig „segíti” a versenyző sportolót. Alkalmazásával hamar izomgyarapodás érhető el, növeli az agressziót, a versenyképességet. Káros hatása megegyezik a szteroidok mellékhatásával. Kifejezetten doppingcélokra hozták létre, a Szövetségi Gyógyszerhivatal jóváhagyása nélkül.

Terry Madden, az USADA (United States Antidoping Agency) igazgatója így nyilatkozott akkoriban: „szabályos összeesküvésről van szó a kémikusok, sportolók és edzők között. Mindannyian meg voltak győződve arról, hogy ennek a szernek a használatát nem lehet kimutatni”. Tévedtek. Ugyanis **Trevor Graham** atlétaedző névtelen levelet küldött **Don Catlin**nak, az UCLA (University of California at Los Angeles) doppinglabor vezetőjének, melyben kifejtette: több amerikai atléta régóta tiltott teljesítményfokozók segítségével van az élvonalban. A mellékelt injekciós tű elemzése után robbant ki a THG-botrány. A nyomok csupán 4 havi letöltendő szabadságvesztésre ítélte **Victor Conte** cégvezetőt, majd újabb 4 havi házi őrizetet rendelt el pénzbüntetéssel. Törvénytervezet született (Steroid Act, 2003) a THG, illetve az *androsztedion* (a NOB tiltólistáján szerepel, de az USA-ban vény nélkül kapható) ellen. Sajnálatos módon az „USADA egyszerűen képtelen megbirkózni a kereteit messze túlhaladó feladatokkal.” (**Frenki-Gallov**: Mi történt Athénban? Doppingtitkok nyomában, 2004)

A doppingolás a már kifejtett versenyspirálnak „köszönhető” (www.freeweb.hu). „A pozíció biztosításának egyetlen módja a teljesítményszint szüntelen emelése. A teljesítményképességet előmozdító edzési-, illetve sporttudományos módszerek fokozott jelentőségre tesznek szert. Ez előtérbe hozza a sporttudósokat és az edzőket, kifejleszti a sport technokráciáját, akiknek státusa és szakmai biztonsága döntő módon a sportolók sikerén múlik... megváltoznak az erkölcsi normák. A növekvő befektetések és költségek visszacsatolásként hatnak a cél elérésének fontosságára: minél nagyobbak a kiadások, annál fontosabbá válik a győzelem.” A következőket – az esetleges lebukást, meghurcoltatást, betegségeket, testi torzulásokat, netán halált – pedig a sportolók viselik...

Tar Csaba

Juhász Miklós sebész emlékezete

Egyetemünk III. Sebészeti Klinikájának húsz évig volt munkatársa dr. **Juhász Miklós** (1938-2007) c. egyetemi docens, a Városligeti faszori BM Kórház Sebészeti Osztályának vezető főorvosa.

1962-ben *summa cum laude* végzett a Budapesti Orvostudományi Egyetemen. Már medikusként készült hivatására, elméleti tudását az I. sz. Kórbonctani és Kísérleti Rákkutató Intézet tudományos diákkörében mélyítette el, felsőbb éves korában fizetéses demonstrátor volt.

Végzés után az István Kórház „A” épületében, a klinikán, **Stefanics János** igazgató professzor mellett dolgozott. 1974-ben **Marton Tibort** nevezték ki a klinika élére. Tanulmányi felelős és tantermes adjunktus volt (mindkét professzornál), medikus csoportokat és szakorvosjelölteket oktatott.

■ Juhász Miklós

Szakmai elismertsége alapján 1983-ban a BM Kórház Sebészeti Osztályának vezető főorvosává nevezték ki. Felkérték, hogy fogadjon el az állást, professzorát pedig, hogy engedje el. Igen nagy számú műtétet végzett, rátermettségét mutatja, hogy betegek között számos ismert művész és vezető közéleti személyiség is volt. 2002-ben vonult nyugdíjba, majd szakmai tanácsadóként tevékenykedett haláláig.

Tudományos érdeklődése az epeutak sebészete, a béllezárodás és a vascularis ileus, az ischaemiás vékonybél funkcionális károsodásai, a lumbalis sympathectomia,

az emlő- és veserák témakörök területét ölelte fel. Mintegy harminc közlemény és több mint hetven tudományos előadás jelzi munkásságát. 1973-ban az Egyesült Államokban, a detroiti Ford Kórházban érsebészeten töltött 5 hetet, **Szilágyi** professzor mellett.

Az egyetemmel nem szakadt meg a kapcsolata. A medikus oktatásban, a szakorvosképzésben továbbra is részt vett. A BM Kórház az egyetem kihelyezett oktató kórháza volt. 1990-ben c. egyetemi docens címet kapott. Haláláig az Államvizsga Bizottság tagja volt és aktívan részt vett a munkában.

Munkáját számos kitüntetéssel ismerték el: *Egészségügy Kiváló Dolgozója* (1976), *SOTE Kiváló Oktató* (1982), *Kiváló Orvos* (1989), *Miniszteri Dicséret* (1997, 1998, 1999).

Szülőfaluja, a Fejér megyei Vál község 1998-ban *diszpolgárává* választotta.

Magatartását a humánus, az empátia jellemezte, ezt a tulajdonságát bizonyára *Alma Mater*e szellemiségéből, a székesfehérvári József Attila Gimnáziumból (korábban egyházi iskola) hozta, ahol 1956-ban kitűnő eredménnyel érettségizett.

Hirtelenésváratlanul hunyt el Balatonfűzfőn 2007. július 13-án. Évekkel korábban is volt szívinfarktus. Nagy részvétellel temették el szülőfalujában.

Sírköveátadása halála 1 éves évfordulóján lesz: 2008. július 13-án (vasárnap) 11 órakor, szülőfalujában, a Fejér megyei Vál községben.

Kedves Miklós! Tisztelettel őrizzük emlékedet.

Honti József dr.

Jubileumi közlemények

a 70, 65, 60 és 50 éve végzett gyógyszerészek részére

A Semmelweis Egyetem Gyógyszerésztudományi Kara örömmel ápolja azt a hagyományt, hogy volt hallgatóinak jubileumi díszoklevelet adományoz. Azok a gyógyszerészek, akik diplomájukat az egyetem jogelődjénél, a Budapesti Királyi Magyar Pázmány Péter Tudományegyetemen, a Pázmány Péter Tudományegyetemen, illetve a Budapesti Orvostudományi Egyetemen 1938-ban, 1943-ban, 1948-ban, illetve 1958-ban szereztek, és szakterületükön legalább 30 évig dolgoztak, május 31-ig a Gyógyszerésztudományi Kar Dékáni Hivatalához (1085 Budapest, Üllői út 26.) nyújthatják be kérelmüket a rubin, a vas, a gyémánt, illetve az arany díszoklevél igénylése végett. A kérelemben kérjük feltüntetni az oklevél keltét, a diplomában szereplő nevet, rövid szakmai életrajzot és az értesítési címet. Jelentkezési lap igényelhető a Dékáni Hivatalban telefonon (266-8884), levélben (a fenti címen) vagy letölthető a kar honlapjáról (www.gytk.sote.hu).

A Semmelweis Egyetem Fogorvostudományi Kara örömmel tájékoztatja volt hallgatóit, hogy részükre jubileumi díszoklevelet adományoz. Azokat a fogorvosokat, akik diplomájukat az egyetem jogelődjénél, a Budapesti Orvostudományi Egyetemen 1958-ban szereztek meg, és szakterületükön legalább 30 évig dolgoztak, az arany díszoklevél elnyerése érdekében május 20-ig a Fogorvostudományi Kar Dékáni Hivatalához (1085 Budapest, Üllői út 26.) nyújthatják be kérelmüket. A kérelemben kérjük feltüntetni az oklevél keltét, a diplomában szereplő nevet, rövid szakmai életrajzot és értesítési címet. A jubileumi díszoklevelek átadására előre láthatóan október közepén kerül sor, a pontos időpontról meghívó útján küldünk értesítést.

Dr. Molnár László
levéltárvezető

110 éves az I. sz. Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika épülete

Március 1-jén 110 éve annak, hogy átadták rendeltetésének az I. sz. Női Klinika Baross utcai otthonát. Igaz, a klinika már 1879 óta ezen a laccímen működött, de egy jóval kisebb, az ún. Bánffy Albert-féle házban. Ez az egyébként is átmenetinek szánt elhelyezés hamarosan szűknek és célszerűtlennek bizonyult az igényekhez képest, így a '90-es évek elejére időszzerűvé vált a végleges megoldás kieszközlése. A tanszék akkori professzora, **Kézmárcsly Tivadar** közbenjárására az országgyűlés 1892-ben határozatot hozott egy új klinikaépület emeléséről. A tervezés stádiumában **Kézmárcsly, Kiss István** műépítész társaságában tanulmányutat tett nyugat-európai női klinikákon,

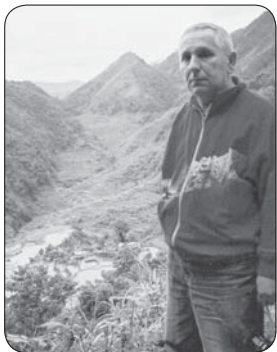
1895. október 5-én indulhattak újra. Tovább bonyolította a helyzetet, hogy az új épületet gyakorlatilag a Bánffy-ház helyére kellett emelni, bár jóval nagyobb, 1760 m² alapterületen. Mivel a munkák idejére a klinikát nem volt hová kitelepíteni, érdekes megoldáshoz folyamodtak. Először a Baross utcai oldalon húzták fel az épület két traktusát, közvetlenül a régi épület mellé. Ez 1896. július 11-én került tető alá, majd 1897. áprilisában költözött át a tanszék. Ezután vált bonthatóvá a Mária utcai oldalon elnyúló Bánffy-ház, és láthattak hozzá az épület folytatásának, amit 1898. március 1-jén át is adtak.

Nagy kalandok

A közelmúltban az egyetem Baráti Körében nagy érdeklődéssel kísért előadást tartott **Desits Imre** dr. „Ágyuk és rizsföldek” címmel, a Fülöp-szigeteken tett utazásáról. A rendezvény után beszélgettünk.

– **Pár éve a Baráti Kör egy-napos autóbusz kirándulást tett Sárvárra. Akkor már a város határában fogadtál és egész nap kalauzunk voltál, a kórházban és a városban is. Nem felejtjük el figyelmességedet. Kérlek, néhány mondattal mutakozz be a lap olvasóinak.**

– Kedves tanár úr, attól tartok, méltatlanra pazarolod meg-tisztelő figyelmedet. De ha már a kérdés elhangzott, állok elébe. Hatvannégy éves vagyok, a szakmát a szombathelyi Gyermek-kórházban tanultam. 1975 óta Sárváron vagyok házi gyermek-orvos. Feleségem pedagógus. Két lányom jogász, illetve pedagógus, ők Budapesten élnek.

■ Desits Imre

Munka mosolyért

– **Hol jártál az utóbbi években, turistaként vagy munkavállalási céllal?**

– A családi nyaralásokat nem számítva nekem az utazás az, ha legalább másfél hónapra eltűnhetek, lehetőleg a glóbusz túlsó oldalán. Érdeklődésem régi keletű. Elemi iskolásként ronggyá lapoztam a nagyapámtól kapott kis térkép atlaszt. Főleg a dél-kelet ázsiai országok élénksárga színei nyűgöztek le. Fialat orvos koromban a városi könyvtárban kezembe került egy könyv: **S. Chandrasekhar**: Demográfiai

robbanás Ázsiában. Többen furcsállták az izlésemet. 1989-ben a Kinderarztnban olvasott cikk – Oltási kampány az esős évszakban – vezetett el az Aerzte für die Dritte Welt szervezethez, mely 300 német orvost utaztat évente 5 ország 9 projektjében. Utaztam kerékpáros és motoros riksán, oldaltámaszos csónakon, a filippínó dzsipni sárhányóján. Dúskáltam déligyümölcsben, rágtam bételt és émelygett a gyomrom a sok kókuszolajtól. Végigjártam a trópusi nagyvárosok – Manila, Dakka, Kalkutta, Nairobi – nyomornegyedeit.

Fizetség gyanánt a paciensek hálás mosolyát gyűjtöttem össze és hoztam magammal haza. Úticéljaim egy-egy alkalommal India, Banglades, Kenya voltak, négyszer másfél hónapot pedig a Fülöp-szigeteken töltöttem. E munka szint vizs a napi rutinba, kielégíti a szakmai és turisztikai érdeklődést, ráadásnak pedig ott a „Nagy Kaland”. Végül, de nem utolsósorban humanitárius segélyt nyújtunk a rászorulóknak.

– **Hogyan szervezed meg utazásaid anyagi hátterét? Ki finanszírozza azokat?**

– A szervezet adományokból, pályázatokból működik évi több millió euró költségvetéssel. A munka grátisz, ennek fejében szállást, ellátást kapunk. A repülőtköltséghez hozzájárulunk valamelyest, a zsebpénzt pedig összeszóróljuk.

Megírt élmények

– **Minden év szeptemberében a Balaton déli partján van a Magyar Orvostörténelmi Társaság Orvosírók és Képzőművészek Körének többnapos rendezvénye, Csaplósos Zsuzsa fogszakorvos kandidátus szervezésében. Ott is rendszeres előadó vagy. Beszélj erről a tevékenységedről is.**

– Ahhoz képest, hogy a kör 1975-ben alakult, szűkebb hazámban, Szombathelyen elég későn, mintegy 12 éve kapcsolódtam be. Írásaim részben az útjaimmal kapcsolatosak, az orvosi munkából merített humoros történeteim némelyike – úgy érzem – tetszést aratott a hallgatóság körében. Az idén orvostörténelmi témával készülök. Jelent meg már írásom a Medicus Anonymusban, a Családorvosi Hírmondóban, a Házi Gyermekorvosok Lapjában és a Patika Tükörben is.

– **Mik a további terveid?**

– Két év múlva, működési engedélyem lejártával feladom a praxist. Ha az egészség engedi, még utaznék, mindezt jó volna megírni is. Igazában a civil szférában érzem jól magam, ez vezetett az Aerzte für die Dritte Welthez, az Orvosírókhoz és a Semmelweis Egyetem Baráti Köréhez is.

– **Életpályád igen gazdag, irigylésre méltó. Gratulálók! További szakmai és kulturális, közéleti sikereket kívánok!**

Honti József dr.

Kamarazenekarunk krónikája

Az egyetem egykori szimfonikus zenekara 1968-ban már **Közalkalmazottak Kamarazenekara** néven, az intézményen kívül működött félprofi tagsággal, dr. **Bogina Elemér** vezényletével. Ő hozott zenekarából néhány idősebb tagot kíségetőnek a **Högyes utcai** – konyha-ebédlőként funkcionáló – pincehelyiségbe, amikor először gyűltek össze a diákszervezet toborzó felhívására az együttzenélésre vágyók.

Az első próbán **Göblyös Péter** – a Mester professzor vezette sebészeti klinika radiológus adjunktusa és egyben a Mátyás templom orgonistája – vezényelt. Neki köszönhető, hogy a következő próbától a mai napig hűséges zenei atyánk lett **Tardy Laci**, **Bárdos Lajos** utódja, a Mátyás templom ma már Liszt-díjas zeneigazgatója. Fáradhatatlan buzgalommal, lelkesedéssel és kitartással, igaz emberi kisugárással, 36 éve mágnesként tartja össze kis csapatunkat.

Gyertyafényes muzsikálás

Első emlékezetes fellépésünkön a Mozart műveit kottatartóra erősített gyertya hangulatos fénye mellett nagyon élveztük a Baradla barlang csodálatos akusztikájú koncerttermében. **Magyar** professzor szorgalmas hallgatója és zenekritikusa volt évente ismétlődő hangversenyjeinknek a Szentkirályi utcai azóta már átépített Semmelweis teremben. Akkoriban **Simon Gyuri** adjunktus (ma kórélettan professzor) sokat fáradott a zenekar boldogulásán. Jobb keze volt ebben **Kósáné Kertai Daisy**, aki ma megszállott szervezője a muzsikáló egészségügyiek koncertjeinek.

Nagy öröm volt profiszinten előadó kollégák – **Göblyös Péter**, **Góth Miklós**, **Borvendég János** professzorok – szólista koncertjein kísérni. A Baross utcai Medikus Klub a NET felépüléséig, átmeneti próbahelyünk színhelyeként jó lehetőség volt az egyetem Komolyzenei Klubjával való kapcsolat tartására. Akkori vezetője, **Székely Gyuri** (ma a Szent János Kórház belgyógyász osztályvezetője) a zenekarból alkotta, s szerve-

zi azóta is a Semmelweis Vonósnegyes életét. Ugyanitt kerültünk szoros kapcsolatba a megismételhetetlen improvizáló tehetségű orgonaművész egyetemi tanárral, Bach szerelmesével, **Kistétényi Melindával**. Életere szóló élményeket adott nekünk **Jandó Jenő**, **Kocsis Albert**, **Kótvé László**, **Peskó György**, **Szabadi Vilmos**, **Réti József**, **Keönch Boldizsár** professzionistákkal való muzsikálás. Szívesen gondolunk vissza **Sándor János**, **Tátrai Vilmos**, **Farkas Ferenc**, **Vashegyi György** intencióira is.

Európai koncertek

Határon túl évekig izgalmas cserekapcsolatunk volt a **Sauer** professzor vezette Musici Medici tehetséges társasapattal a Berliini Humboldt Egyetemen, a német egyesítéskor **Etta Hilsberg** kórusával szerepeltünk a berlini Haus der Kulturen der Welt pódiumán. **Kollár Éva** Monteverdi Kamarakórusával Groningen és Amsterdam hallhatott bennünket. Finnország szépségét Ouluban történt vendégszereplésünk során csodálhattuk meg.

Levelezési címünk: zenekar@egroups.com Szeretettel várunk orvostanhallgatókat, kollegákat, akik szívesen muzsikálnának velünk.

Dr. Kelemen László

„Szivem ha a honra gondolok –
Hangosan miért ver, miért dobog;
Miért szeretem e hazát csak én,
Hisz több is van még a földtekén?”

(Peti József: Miért szeretem e hazát csak én)

MEGHÍVÓ

a Semmelweis Egyetem oktatói,
dolgozói és hallgatói részére.

Egyetemünk

2008. március 14-én (pénteken) 10 órától

a Nagyvárad téri Elméleti Tömb Dísztermében

(1089 Budapest, VIII. Nagyvárad tér 4.)

emlékezik meg az

1848/1849-es forradalom és szabadságharc

160. évfordulójáról.

***

A megemlékezés ünnepi programja:

Rektori köszöntő

Ünnepi beszédet mond:

Dr. Tihanyi József

dékán

Díjak átadása:

Jó tanuló – Jó sportoló

Dr. Mozsonyi Sándor Alapítvány

Mihálkovics Alapítvány

Bárdos Alapítvány

Semmelweis Egyetem Baráti Köre Ifjúsági Díj

Apáthy Alapítvány

Kiváló dolgozói elismerések

Rektori és dékáni dicséret